Biroul permanent al Senatului
Bp.608 ... / 30 . 10 . 2026

Consiliul Fiscal al României

Opinia Consiliului Fiscal cu privire la proiectul primei rectificări a bugetului general consolidat pe anul 2026

Sinteză

- Rectificarea bugetară din acest an are loc cu întârziere, din cauza unei crize politice majore. Această criză a creat multă incertitudine şi a afectat în mod inerent evoluţia economiei, dincolo de impactul contracţionist al corecţiei bugetare. Aversiunea faţă de risc a fost alimentată de criza politică, ce probabil explică parţial şi diminuarea investiţiilor străine directe în economie.
- Mediul internaţional foarte ostil (războaie îndelungate, o nouă creştere a preţurilor la energie şi materii prime, ce sunt denominate în dolari SUA, o înăsprire a politicilor monetare ale FED şi BCE, care reverberează pe pieţele financiare internaţionale, etc.) a lovit în plus economia autohtonă.
- Rectificarea era prima urgenţă a noului guvern şi va elimina din întârzieri la plata unor facturi.
- Se impunea adoptarea unei rectificări bugetare care să actualizeze nivelurile proiectate ale veniturilor şi cheltuielilor în raport cu execuţia bugetară curentă şi cu dinamica macroeconomică. Totodată, rectificarea bugetară urmăreşte şi asigurarea fondurilor pentru desfăşurarea normală a activităţii unor ordonatori principali de credite până la finele anului, pentru asigurarea continuităţii în acordarea medicamentelor, materialelor şi prestărilor de servicii cu caracter medical, pentru alte programe şi facilităţi acordate elevilor şi persoanelor cu handicap grav şi pentru achitarea plăţilor restante înregistrate în contabilitatea unităţilor/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, inclusiv a instituţiilor publice finanţate integral sau parţial din bugetul local şi a spitalelor publice din reţeaua autorităţilor administraţiei publice locale.
- Deficitul *cash* anunţat de MF la 9 luni, de 3,8% din PIB, este mult inferior faţă de cifra consemnată în anul trecut pentru aceeaşi perioadă (5,35%). Acest deficit este de judecat şi în raport cu eventuale întârzieri de plăţi.
- Sume vehiculate în dezbaterea publică şi ce pot fi numite generic „întârzieri de plată" pot intra în câteva categorii: eventuale întârzieri în achitarea unor facturi din ceea ce era prevăzut în buget pentru programul Anghel Saligny (deci, nu proiecte care nu au avut prevăzută finanţare prin buget); eventuale rambursări la plata TVA; nevoi ale unor ministere ce au survenit în execuţia bugetară, dat fiind că bugetul nu poate prevedea totul

ROMÂNIA MINISTERUL FINANȚELOR DIRECȚIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLITICILOR BUGETARE

(aici intervine chiar rolul unei rectificări de a reamenaja execuţia bugetară pentru a acoperi urgenţe în unele domenii, precum sănătatea); obligaţii ce apar în mod intempestiv şi care apasă bugetul public (cum este suma câştigată de magistraţi în instanţă); şi, nu în cele din urmă, caracteristica anului 2026, care a suprapus realizarea unor proiecte din PNRR în acest an, ceea ce a pus presiune pe bugetul public pentru a se asigura cofinanţări şi, mai ales, prezintă un decalaj mare privind rambursarea banilor din partea Comisiei Europene.

- Criza politică a îngreunat emiterea de obligaţiuni ale României, ceea ce a creat dificultăţi în a se asigura fluxuri de lichidităţi; şi acest fapt trebuie să fie considerat.
- Este necesară o abordare echilibrată când se vorbeşte despre zeci de miliarde de lei, care ar fi omise în calculele privind execuţia bugetară.
- Nu trebuie subestimat că execuţia bugetară din România este urmărită cu atenţie de către CE şi agenţiile de *rating*, că nimeni nu îşi permite să jongleze cu cifre. România are încă de trecut un test de credibilitate în 2026, pentru a evita depunctarea ratingului suveran. Iar discuţii publice exacerbate nu ajută!
- Ajustarea deficitului bugetar în 2025 şi 2026 a permis României să evite o retrogradare a riscului suveran de către principalele agenţii de *rating*. Dar, dacă procesul de consolidare fiscală va întâmpina blocaje, retrogradarea riscului suveran devine iminentă. Cotaţiile împrumuturilor suverane ale României exprimă percepţia pe care pieţele o au privind economia noastră, perspectiva consolidării fiscale, situaţia politică.
- Instalarea unui guvern cu „puteri depline" era absolut necesară, în timp ce recurgerea la alegeri anticipate, cum reclamau diverse voci, ar fi invitat depunctarea riscului suveran al României prin prelungirea crizei politice şi amplificarea incertitudinilor.
- Asigurarea necesarului de finanţare a deficitului şi refinanţării datoriei publice a fost considerabil îngreunată de criza politică.
- Cea mai mare sursă de risc pentru execuţia bugetară din acest an este absorbţia fondurilor europene, rambursarea sumelor de care poate beneficia România şi care sunt prinse în proiecţia de buget.
- Alte riscuri pentru execuţia bugetară sunt reprezentate de posibile alte şocuri externe şi presiuni pe buget ce decurg din diverse obligaţii ale statului, mai vechi sau de dată recentă, cum sunt obligaţiile faţă de magistraţi. Acestea din urmă, ca şi alte obligaţii, pot fi eşalonate pentru a atenua impactul pe buget.
- Lupta fermă contra evaziunii fiscale şi optimizărilor fiscale este esenţială pentru creşterea veniturilor fiscale, pentru continuarea corecţiei fiscal-bugetare. Pot fi ajustate şi cheltuieli bugetare în acest scop.
- Precum în proiecţiile anterioare, o evoluţie mai defavorabilă a PIB este posibilă, însă ea este compensată, în cazul proiecţiei CNSP, de prognoze privind deflatorul PIB prudente, ceea ce întăreşte realismul şi, implicit, probabilitatea de materializare a prognozei de PIB nominal.
- Este de remarcat că dinamica economiei naţionale şi structura acesteia (cu accent pe absorbţia internă – formarea brută de capital fix şi consum final) sunt ilustrate şi de

dimensiunea dezechilibrului extern care, deşi în ajustare în prognoza CNSP, rămâne ridicat – deficitul contului curent al balanţei de plăţi este proiectat de CNSP a fi de 7,7% din PIB în 2026 –, pondere în PIB semnificativ peste pragul de 4% din Procedura de Dezechilibre Macroeconomice a CE.

- Coroborarea informaţiilor şi datelor economice recente cu dinamica variabilelor macroeconomice relevante proiectate (în octombrie a.c.) de CNSP (PIB real, deflator PIB, inflaţie, coordonate ale pieţei muncii) conduce la concluzia unei traiectorii plauzibile a acestor agregate pentru anul curent, existând, în plus, o mică marjă de siguranţă la nivelul evoluţiei PIB nominal (datorată dinamicii proiectate a deflatorului), compensată, din perspectiva efectelor, de o posibilă prognoză mai favorabilă – din punctul de vedere al efectelor asupra bugetului – la nivelul pieţei muncii.
- Rectificarea bugetară suplimentează bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului şi Solidarităţii Sociale cu 3,32 mld. lei, în principal pentru echilibrarea bugetului de pensii. Ministerul Sănătăţii primeşte, per sold, 72 mil. lei, după suplimentări pentru salarii, unităţi de primiri urgenţe şi programe de sănătate, parţial compensate prin reducerea unor fonduri pentru proiecte europene cu execuţie scăzută. Separat, bugetul Fondului naţional unic de asigurări sociale de sănătate este suplimentat cu 3,22 mld. lei. Ministerul Afacerilor Interne primeşte 631,6 mil. lei, iar Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale beneficiază de 1,47 mld. lei în plus.
- În acelaşi timp, rectificarea reduce sumele reţinute iniţial de la mai multe ministere. Mecanismul este prevăzut la art. 21 alin. (5) din Legea finanţelor publice nr. 500/2002, potrivit căruia 10% din creditele aprobate prin legea bugetului au fost reţinute şi nu au putut fi angajate în primul semestru. Cele mai mari diminuări ale acestor sume reţinute sunt la Ministerul Dezvoltării, cu 1,09 mld. lei, Ministerul Transporturilor, cu 560 mil. lei, Ministerul Agriculturii, cu 490 mil. lei, Ministerul Educaţiei, cu 280 mil. lei, şi Ministerul Energiei, cu 250 mil. lei. În afara bugetelor ministerelor, bugetele locale primesc, per sold, 2,81 mld. lei, dintre care 2 mld. lei sunt destinate stingerii plăţilor restante.
- În comparaţie cu bugetul iniţial, proiectul de rectificare prevede o diminuare a veniturilor bugetare cu aproximativ 2,8 mld. lei şi a cheltuielilor bugetare cu circa 0,3 mld. lei. În consecinţă, deficitul bugetului general consolidat este stabilit la 130,3 mld. lei, conform metodologiei naţionale (*cash*), cu circa 2,5 mld. lei mai mare decât valoarea prevăzută în bugetul iniţial. Exprimat ca procent în PIB, nivelul estimat al deficitului BGC rămâne la 6,25% pe fondul majorării proiecţiei PIB nominal.
- Având în vedere rezultatele execuţiei la 9 luni şi evoluţiile istorice ale veniturilor bugetare în ultimul trimestru al anului, ţintele revizuite ale agregatelor de venituri pot fi considerate relativ plauzibile, fiind de menţionat că nivelul planificat al veniturilor din TVA, veniturilor nefiscale şi sumelor aferente asistenţei financiare nerambursabile alocate pentru PNRR apare ca uşor optimist în contextul execuţiei bugetare curente.
- Analiza revizuirilor propuse pentru principalele categorii de cheltuieli bugetare reflectă o actualizare a acestora în raport cu execuţia bugetară pe primele 9 luni ale anului, fiind prevăzut şi un plafon pentru categoria nou introdusă de cheltuieli aferente planului SAFE.

ROMÂNIA
DIRECŢIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLITICILOR BUGETARE
MINISTERUL FINANŢELOR

Deși agregatul de bunuri și servicii a fost revizuit ascendent, este necesar un control strict al acestuia pentru încadrarea în anvelopa proiectată.

- Pe baza coordonatelor revizuite ale construcției bugetare și ale evoluțiilor relevate de execuția pe primele 9 luni ale anului, există premise ca deficitul bugetar *cash* din acest an să atingă ținta de 6,25% din PIB, sub rezerva unor riscuri care au fost evocate în analiza Consiliului Fiscal.
- Privind deficitul *cash* raportul ce va fi prezentat de Ministerul Finanțelor va aduce lămuriri în acest sens. Îndeplinirea angajamentului României de reducere a deficitului în cadrul procedurii de deficit excesiv este judecată prin prisma deficitului calculat după metodologia europeană (ESA), care nu este influențat de amânarea unor plăți deoarece înregistrarea veniturilor și cheltuielilor se realizează pe bază de angajamente. Însă, spre deosebire de execuția *cash*, care este disponibilă lunar, calculul deficitului ESA este definitivat după încheierea anului calendaristic.
- Din rațiuni ce pot fi rezumate la contribuția fondurilor europene, majoritatea nerambursabile, la creșterea economiei reale și implementarea reformelor structurale, precum și la menținerea echilibrelor fiscal-bugetare și financiar-valutare, CF urmărește în mod sistematic evoluția absorbției acestor fonduri.
- În privința fondurilor structurale și de coeziune (FSC) nerambursabile din CFM 2021-2027, la finele lunii septembrie 2026, potrivit datelor publicate de MIPE, coroborate în condiții de comparabilitate temporală cu cele publicate de MF, rata de absorbție efectivă a FSC era de 30,8% (Programe Naționale) și 27,4% (total Programe Naționale și Regionale).
- Pe ansamblul PNRR, la finele lunii septembrie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv prefinanțări) era de 54,9%, pe componenta granturi fiind de 63,8%, iar pe componenta împrumuturi, de 36,4%.
- Bugetul pe anul 2026 a fost construit pe ipoteza atragerii integrale a finanțărilor PNRR programate pentru acest an (circa 8 mld. euro, din care 6,5 mld. euro componenta granturi și 1,5 mld. euro componenta împrumut), în corelare cu cheltuielile planificate pentru investiții și reforme. În consecință, încasarea sumelor aferente cererilor de plată nr. 5 și nr. 6 este determinantă pentru acoperirea cheltuielilor deja efectuate și pentru respectarea țintei de deficit bugetar.
- Extrem de importantă pentru rectificarea bugetară din 2026 și construcția bugetului pe anul 2027 este corelarea creditelor bugetare destinate proiectelor din PNRR cu tranșele de plată rămase de încasat și cu plățile care pot fi efectiv realizate până la 31 decembrie 2026. Punctele reper pentru construcția bugetului pe anul 2027 sunt reprezentate de nivelul cheltuielilor curente cu caracter permanent (personal, asistență socială, dobânzi), impactul bugetar al actelor normative adoptate care intră în vigoare sau produc efecte în 2027, diferențele de plată din contractele încheiate în cadrul PNRR, angajamentele legale aferente investițiilor publice aflate în execuție, precum și angajamentele asumate prin instrumentul european SAFE pentru apărare.

ROMÂNIA
DIRECȚIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLITICILOR BUGETARE
MINISTERUL FINANȚELOR

Opinia Consiliului Fiscal cu privire la proiectul primei rectificări a bugetului general consolidat pe anul 2026

În data de 29 octombrie 2026, Ministerul Finanțelor (MF) a trimis Consiliului Fiscal (CF), prin adresa nr. 494696/26.10.2026, Raportul privind situația economică și bugetară pe primele șase luni ale anului 2026, Proiectul de rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2026, Nota de fundamentare și proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2026, precum și Nota de fundamentare și proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului pentru rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026, solicitând, în temeiul art. 53, alin. (2) din Legea Responsabilității Fiscal-Bugetare (nr. 69/2010, republicată, de aici înainte numită LRFB), opinia Consiliului Fiscal cu privire la acestea.

Potrivit articolului 53, alineatul (4) al LRFB, Guvernul și Parlamentul au obligația de a analiza opiniile și recomandările Consiliului Fiscal la elaborarea Strategiei fiscal-bugetare, a legilor bugetare anuale, precum și la elaborarea altor măsuri determinate de aplicarea prezentei legi și, respectiv, la însușirea/aprobarea acestora.

1. Introducere

Rectificarea bugetară din acest an are loc cu întârziere, din cauza unei crize politice majore. Această criză a creat multă incertitudine, a afectat în mod inerent evoluția economiei, dincolo de impactul contracționist al corecției bugetare. Aversiunea față de risc a fost alimentată de criza politică, ce probabil explică parțial și diminuarea investițiilor străine directe în economie.

Mediul internațional foarte ostil (războaie îndelungate, o nouă creștere a prețurilor la energie și materii prime, ce sunt denominate în dolari SUA, o înăsprire a politicilor monetare ale FED și BCE, care reverberează pe pieţele financiare internaţionale, etc.) a lovit în plus economia autohtonă. În acest context, deprecierea leului (ca urmare a presiunii mari pe moneda națională) a contribuit la persistența unei inflații înalte (peste prognoze inițiale). Drept este că o inflație mai mare ajută menținerea PIB-ului nominal în pas cu cifra prognozată. Diverse evaluări plasează dinamica PIB-ului real în jur de intervalul -0,5 și stagnare în 2026.

Evoluția economiei românești a fost lovită deci de o criză politică internă majoră și șocuri severe din exterior.

Deficitul *cash* anunțat de MF la 9 luni, de 3,8% din PIB, este mult inferior față de cifra consemnată în anul trecut pentru aceeași perioadă (5,35%). Acest deficit este de judecat și în raport cu eventualele întârzieri de plăți.

Trebuie să notăm că sume vehiculate în dezbaterea publică și ce pot fi numite generic „întârzieri de plată" pot intra în câteva categorii: eventuale întârzieri în achitarea unor facturi din ceea ce era prevăzut în buget pentru programul Anghel Saligny (deci, nu proiecte care nu au avut prevăzută finanțare prin buget); eventuale rambursări la plata TVA; nevoi ale unor ministere ce

au survenit în execuţia bugetară, dat fiind că bugetul nu poate prevedea totul (aici intervine chiar rolul unei rectificări de a reamenaja execuţia bugetară pentru a acoperi urgenţe în unele domenii, precum sănătatea); obligaţii ce apar în mod intempestiv şi care apasă bugetul public (cum este suma câştigată de magistraţi în instanţă); şi, nu în cele din urmă, caracteristica anului 2026, care a suprapus realizarea unor proiecte din PNRR în acest an, ceea ce a pus presiune pe bugetul public pentru a se asigura cofinanţări şi, mai ales, prezintă un decalaj mare privind rambursarea banilor din partea Comisiei Europene (este vorba de echivalentul în lei a mai multor miliarde de euro).

Criza politică a îngreunat realizarea de emisiuni de obligaţiuni ale României, ceea ce a creat dificultăţi în a se asigura fluxuri de lichidităţi; şi acest fapt trebuie să fie considerat.

Este necesară o abordare echilibrată când se vorbeşte despre zeci de miliarde de lei, care ar fi omise în calculele privind execuţia bugetară.

Nu trebuie subestimat că execuţia bugetară din România este urmărită cu atenţie de către CE şi agenţiile de *rating*, că nimeni nu îşi permite să jongleze cu cifre. România are încă de trecut un test de credibilitate în 2026, pentru a evita depunctarea ratingului suveran. Iar discuţii publice exacerbate nu ajută!

Ajustarea deficitului bugetar în 2025 şi 2026 a permis României să evite o retrogradare a riscului suveran de către principalele agenţii de *rating*. Dar, dacă procesul de consolidare fiscală va întâmpina blocaje, retrogradarea riscului suveran devine iminentă. Cotaţiile împrumuturilor suverane ale României exprimă percepţia pe care pieţele o au privind economia noastră, perspectiva consolidării fiscale, situaţia politică.

Instalarea unui guvern cu „puteri depline" era absolut necesară, în timp ce recurgerea la alegeri anticipate, cum reclamau diverse voci, ar fi invitat depunctarea riscului suveran al României prin prelungirea crizei politice şi amplificarea incertitudinilor.

Asigurarea necesarului de finanţare a deficitului şi refinanţării datoriei publice a fost considerabil îngreunată de criza politică.

Este de menţionat că, potrivit datelor disponibile (până la 12 octombrie), necesarul de finanţare al României până la sfârşitul anului era de circa 79,9 mld. lei, din care 28,9 mld. lei de pe piaţa internă şi 51 mld. lei de pe piaţa externă. Necesarul brut de finanţare pe 2026, estimat de MF, era de 278,5 mld. lei (deficit bugetar de 127,8 mld. lei şi datorie de refinanţat de 150,7 mld[1]). Această situaţie este grăitoare privind modul în care criza politică a îngreunat ieşirea pe piaţa externă a MF pentru finanţarea deficitului şi refinanţarea datoriei publice.

Cea mai mare sursă de risc pentru execuţia bugetară din acest an este absorbţia fondurilor europene, rambursarea sumelor de care poate beneficia România şi care sunt prinse în proiecţia de buget. Cum se precizează în secţiunea din Opinie privind fondurile europene, orice sumă

[1] Planul net de finanţare este de 265 mld. lei (circa 160 mld. lei piaţa internă şi 105 mld. lei piaţa externă). Diferenţa de 13,5 mld. lei provine din reducerea rezervei în valută a trezoreriei (circa 2 mld. euro, echivalentul a aproximativ 10,5 mld. lei) şi din 3 mld. lei din împrumuturile contractate de UAT-uri.

ROMÂNIA
DIRECŢIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLI...LOR BUGETARE
MINISTERUL FINANŢELOR

nevalidată din componenta de granturi are impact direct asupra deficitului, întrucât cheltuielile efectuate nu vor mai fi finanțate din aceste granturi, rămânând să fie acoperite din bugetul național sau alte surse. În timp ce, privind sumele împrumutate prin PNRR, plățile din această componentă se reflectă în deficitul bugetar, indiferent de momentul încasării tranșelor.

Alte riscuri pentru execuția bugetară sunt reprezentate de posibile alte șocuri externe și presiuni pe buget ce decurg din diverse obligații ale statului, mai vechi sau de dată recentă, cum sunt obligațiile față de magistrați și litigiul cu Pfizer. Asemenea obligații pot fi eșalonate pentru a atenua impactul pe buget.

Lupta fermă contra evaziunii fiscale și optimizărilor fiscale este esențială pentru creșterea veniturilor fiscale, pentru continuarea corecției fiscal-bugetare. Pot fi ajustate și cheltuieli bugetare în acest scop.

Rectificarea era prima urgență a noului guvern și va elimina din întârzieri la plata unor facturi.

2. *Cadrul macroeconomic ce fundamentează prima rectificare bugetară din 2026*

Prima rectificare bugetară din acest an pornește de la cadrul macroeconomic prezentat în ultima proiecție a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză (CNSP) din 29 octombrie 2026. Coordonatele scenariului macroeconomic aferent acestei proiecții vor fi analizate doar din perspectiva anului curent – relevant pentru orizontul rectificării –, având în vedere atât evoluțiile economice interne, cât și cele de pe plan internațional.

Principalele evoluții ale cadrului macroeconomic ce fundamentează rectificarea bugetară – în raport cu proiecția ce fundamenta bugetul și Strategia fiscal-bugetară publicată de CNSP în toamna lui 2025 – pot fi sintetizate astfel: (i) ritmul creșterii economice prognozate pentru anul în curs se reduce, (ii) inflația se majorează și ca urmare a unui curs depreciat, (iii) dezechilibrul extern al contului curent al balanței de plăți este revizuit ascendent, în mod similar evoluând și deficitul balanței comerciale, iar (iv) indicatorii aferenți pieței muncii arată situarea acesteia la un nivel tensionat în continuare.

Evaluarea prognozelor, în special pentru produsul intern brut și componentele sale, pornește de la ultimele date istorice disponibile – cele aferente trimestrului II 2026[2], completate de revizuirile datelor istorice pentru toată seria de PIB din anul 2018 la zi, în special în ceea ce privește anii 2024 și 2025 –, toate publicate de Institutul Național de Statistică (INS) pe 9 octombrie 2026. Astfel, aceste date indică o stagnare a PIB trimestru-pe-trimestrul anterior în T2 2026 (0,0%[3]) și o contracție marginală în cele 3 trimestre precedente. În privința dinamicii PIB an-pe-an, aceasta indică o contracție marginală, de 0,2%, în T2 2026 (T2 2026 raportat la T2 2025[4]), ce succede încă unui trimestru de contracție economică. Este de remarcat și revizuirea seriilor statistice istorice de PIB, care au schimbat structura creșterii economice în special în anul 2024, precum și nivelul

[2] Datele aferente T2 2026 provizorii 2, din comunicatul INS nr. 257 din 9 octombrie 2026.
[3] A se vedea seria PIB ajustată sezonier, cu dinamica raportată la trimestrul precedent.
[4] A se vedea seria brută de PIB.

ROMÂNIA
DIRECȚIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLITICILOR BUGETARE
MINISTERUL FINANȚELOR

PIB nominal, care acum, în noile date, este revizuit ascendent cu aproximativ 0,76% în T2 2026 și cu o magnitudine apropiată în anii anteriori – în principal, în urma revizuirii deflatorilor PIB.

Contracția PIB în T2 2026, de 0,2%, este determinată, din perspectiva metodei de formare/producție a PIB, de: (i) evoluțiile negative ale unor sectoare precum comerț (contribuție de -0,9 pp), tranzacții imobiliare (contribuție de -0,7 pp), industrie (contribuție de -0,6 pp), administrație publică și asimilate (contribuție de -0,3 pp), informații și comunicații (contribuție de -0,2 pp); (ii) creșteri înregistrate de sectoare precum construcții (contribuție de +1,2 pp), activități de spectacole, culturale și asimilate (contribuție de +0,6 pp), precum și agricultură (contribuție de +0,1 pp), intermedieri financiare și asigurări (contribuție de +0,1 pp) și activități profesionale și asimilate (contribuție de +0,1 pp), dar și impozite nete pe produs (având o contribuție de 0,4 pp).

Din perspectiva metodei utilizării/cheltuielilor pentru calculul PIB, putem observa (i) predominanța consumului în explicarea contracției (contribuție de -2,2 pp din contracția de 0,2%; persistența în teritoriu negativ a consumului este determinată de dinamica puternic negativă a pensiei reale, precum și de scăderea salariului real), însoțită de aportul, și el negativ, al (ii) variației stocurilor cu -2,6 pp. În direcția opusă acționează (iii) formarea brută de capital fix (contribuție de +4,3 pp; explicată și de nivelul ridicat al investițiilor publice, în special europene – din PNRR și cadrul multianual) și exportul net, cu +0,3 pp, determinat, la rândul său, de o evoluție mai rapidă a exporturilor (contribuție pozitivă de 1,6 pp) în raport cu cea negativă a importurilor (-1,3 pp).

În ciuda revizuirii marginale a creșterii economice reale în sens ascendent, operată atât în 2024 (+1,1% față de 0,9% anterior), cât și în 2025 (+0,8% față de 0,7% anterior) de INS, precum și a revizuirii ascendente a PIB nominal, prognoza CNSP pentru anul 2026 în ceea ce privește PIB real – reflectând situația economică complicată – este revizuită descendent, de la +1,0% la -0,4%. Având în vedere evoluția indicatorilor publicați cu frecvență mai mare, rata de creștere economică (proiectată de CNSP) care stă la baza calculelor privind deficitul pentru acest an apare ca fiind probabilă și relativ prudentă. Totuși, precum în proiecțiile anterioare, **o evoluție mai defavorabilă a PIB este posibilă, însă ea este compensată, în cazul proiecției CNSP, de prognoze privind deflatorul PIB prudente, ceea ce întărește realismul și, implicit, probabilitate de materializare a prognozei de PIB nominal.** În privința structurii creșterii economice – care este la fel de importantă în privința impactului fiscal ca nivelul acesteia –, putem observa continuarea tendințelor curente, care plasează centrul de greutate al creșterii economice în aria formării brute de capital fix, cu un aport negativ al consumului pentru anul curent și un aport marginal al exportului net. Acestea duc, prin urmare, la un PIB cu o compoziție ce generează venituri fiscale mai puțin ridicate – în sensul că evoluția pozitivă aparține unor categorii de baze macroeconomice fiscale mai puțin taxate (cum ar fi investițiile sau exportul).

În privința creșterii reale a PIB, putem remarca următoarele elemente de risc: (i) prețurile mari persistente și/sau în creștere la materii prime și energie (gaze naturale, petrol, energie electrică), (ii) deprecierea monedei naționale, care are impact negativ în ceea ce privește creșterea economică pe canalul de avuție și bilanț, (iii) creșterea costurilor de finanțare pentru sectorul

ROMÂNIA
DIRECȚIA GENERALĂ DE SINTEZĂ A POLITICILOR BUGETARE
MINISTERUL FINANȚELOR

privat şi public din România, precum şi reducerea volumelor disponibile, şi pe fondul unei ajustări pe plan mondial a valorii instrumentelor financiare emise de sectorul inteligenţei artificiale, în conexiune şi cu piaţa cripto-monedelor şi cea a creditului privat, inclusiv a instrumentelor de tip SRT (*synthetic risk transfer*), (iv) reizbucnirea posibilă a unui episod de criză a datoriilor suverane în Europa, pe fondul nivelului mare al datoriilor publice, deficitelor, precum şi a incertitudinii politicilor fiscale, precum şi (v) o absorbţie naţională mai slabă decât cea programată a fondurilor din PNRR şi din programul multi-anual (de fonduri europene).

În proiecţia curentă a CNSP (aferentă rectificării, din octombrie 2026), rata de creştere a deflatorului PIB în 2026 a fost revizuită ascendent, la 8,5%, de la 6,1% în prognoza anterioară – care a stat la baza aprobării bugetului actual. Majorarea acestuia adaugă un plus de realism proiecţiei macroeconomice ce stă la baza rectificării actuale, însă, având în vedere evoluţii de dată recentă, precum majorarea preţurilor la energie şi materii prime energetice (petrol şi combustibili, gaze, energie electrică), dar şi deprecierea cursului de schimb, ar putea să atingă, la finalul anului, valori chiar mai ridicate – un argument în acest sens fiind oferit şi de majorarea indicelui preturilor producţiei industriale cu 11,82% în august 2026 faţă de august 2025[5]. O eventuală supraestimare a creşterii economice reale, menţionată anterior, este, în acest fel, compensată de o relativ prudentă estimare a valorii deflatorului, toate acestea fiind de natură a oferi o plasă de siguranţă proiecţiilor privind dinamica PIB nominal, chiar şi în condiţiile materializării unor riscuri la adresa ratelor de creştere reale ale PIB. În linie cu evaluarea deflatorului PIB, valorile pentru inflaţia medie – de 8,4% în 2026 – şi pentru inflaţia sfârşit de perioadă – de 6,4% în 2026 – apar ca fiind prudente; deşi au fost revizuite ascendent semnificativ în raport cu proiecţia anterioară a CNSP (valorile anterioare fiind de 6,5% şi, respectiv, de 3,6%). Materializarea unor deflatori şi a unor rate de inflaţie superioare celor prognozate, în ciuda efectului negativ asupra variabilelor reale, ar genera un impact favorabil în ceea ce priveşte soldul bugetar prin creşterea veniturilor din majoritatea impozitelor şi taxelor. Astfel, PIB nominal este anticipat (de CNSP; în prognoza ultimă, din octombrie 2026) a creşte cu cca. 8,1% în anul curent (după o creştere de cca. 9,2% în 2025 pe datele revizuite).

Dinamica economiei naţionale şi structura acesteia (cu accent pe absorbţia internă – formarea brută de capital fix şi consum final) sunt ilustrate şi de dimensiunea dezechilibrului extern care, deşi în ajustare în prognoza CNSP, rămâne ridicat – deficitul contului curent al balanţei de plăţi este proiectat de CNSP a fi de 7,7% din PIB[6] în 2026 (de la o valoare de 7,4% din PIB în anul 2025, echivalentul a 28,4 mld. euro[7]) –, pondere în PIB semnificativ peste pragul de 4% din Procedura de Dezechilibre Macroeconomice a CE.

[5] Deflatorul putând fi aproximat ca o medie ponderată a indicelui preţurilor la consumatori şi al celor aferente producţiei industriale.

[6] Corespunzând unor deficite ale contului curent al balanţei de plăţi de 30,9 mld. euro.

[7] Această revizuire având în vedere deteriorarea contului curent al balanţei de plăţi de cca 5% în datele pe primele 8 luni cumulate pe 2026 faţă de perioada similară din 2025. Şi gradul de acoperire cu fluxuri autonome a deficitului contului curent scade de la cca 42% în primele 8 luni ale anului trecut, la cca 27% în acelaşi interval din acest an.

ROMÂNIA DIRECŢIA GENERALĂ ... A POLITICII BUGETARE MINISTERUL FINANŢELOR

Pe piața muncii[8], conform prognozei ultime a CNSP din octombrie a.c., este ușor revizuită în raport cu proiecția care fundamenta bugetul pe 2026, precum și Strategia fiscal-bugetară pe 2026-2028 – anticipând o ușoară detensionare a acesteia. Astfel, pentru anul 2026 – singurul analizat de CF și relevant pentru rectificarea curentă –, CNSP anticipează o contracție de 0,6% a numărului de salariați (de la o stagnarea a acestuia în prognoza anterioară) și o creștere a câștigurilor salariale medii brute de 4,8% (de la o creștere de 5,5% în prognoza anterioară). Rata șomajului se menține în apropierea valorilor prognozate anterior, fiind de 6,6% – rata șomajului BIM (6,1% în anterioara proiecție CNSP) și 3,5% – rata șomajului înregistrat la finalul anului[9] (3,4% în prognoza anterioară). Aceste noi coordonate, relativ similare pe ansamblu din punctul de vedere al implicațiilor în ceea ce privește bazele macroeconomice fiscale, indică, asemenea aprecierilor din opiniile CF anterioare, o traiectorie, *caeteris paribus*, relativ plauzibilă a agregatelor pieței muncii, deși evoluțiile recente, decelabile în datele cu frecvență mai mare recente, ar putea conduce la concluzia unei detensionări chiar mai accentuate a pieței muncii – o scădere mai mare a numărului de salariați și o dinamică mai redusă a salariului brut –, ceea ce ar translata traiectoria unor categorii de venituri (încasările din CAS, impozitele pe salarii) pe o traiectorie mai joasă, ce ar determina un deficit ușor mai mare.

Coroborarea informațiilor și datelor economice recente cu dinamica variabilelor macroeconomice relevante proiectate (în octombrie a.c.) de CNSP (PIB real, deflator PIB, inflație, coordonate ale pieței muncii) conduce la concluzia unei traiectorii plauzibile a acestor agregate pentru anul curent, existând, în plus, o mică marjă de siguranță la nivelul evoluției PIB nominal (datorată dinamicii proiectate a deflatorului), compensată, din perspectiva efectelor, de o posibilă prognoză mai favorabilă – din punctul de vedere al efectelor asupra bugetului – la nivelul pieței muncii.

În cadrul proiecției CNSP, nespecificată, dar deosebit de relevantă, este traiectoria randamentului implicit la titlurile de stat românești – și în contextul unei acoperiri mai slabe a necesarului de finanțare din acest an, în raport cu perioada similară din anul anterior. Astfel, această traiectorie constituie un important factor de risc pentru proiecția fiscală, din perspectiva proiecției serviciului datoriei publice guvernamentale. Prognoza cheltuielilor cu dobânzile pe baza unei curbe de randament plauzibile, care să încorporeze și o (necesară) marjă pentru materializarea unor riscuri externe și interne plauzibile din punct de vedere al experienței istorice, ar putea duce atât la păstrarea unei marje aferente țintei de deficit, cât și la realizarea unor proiecții credibile din perspectiva angajamentelor privind deficitul și legislației europene fiscale. Acest lucru este cu atât mai important acum, atât în condițiile unei posibile materializări a unei ajustări de amploare pe pieţele financiare externe – ca urmare a unei corecții în ceea ce privește activele emise de sectorul inteligenței artificiale, cât și din cauza retensionării situației geopolitice sau chiar reizbucnirii fazelor acute pentru unele conflicte regionale, cu impact pe piața materiilor prime și, în special, a energiei.

[8] Importantă prin bazele macroeconomice aferente impozitului pe salarii, contribuțiilor sociale, unor elemente de cheltuieli, precum ajutoarele de șomaj și transferurile sociale, toate cu un impact semnificativ asupra valorii deficitului.

[9] Conform datelor ANOFM.

3. Coordonatele actualizate ale veniturilor și cheltuielilor bugetare

Analiza proiectului de rectificare pornește de la construcția bugetară inițială și de la cele mai recente date privind execuția bugetară. Bugetul inițial pentru anul 2026 a prevăzut o țintă de deficit de 6,25% din PIB, potrivit metodologiei *cash*, vizând o diminuare cu circa 1,4 pp din PIB față de nivelul înregistrat în anul 2025. În Opinia sa privind Legea bugetului de stat pe anul 2026, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2026-2028, pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF a apreciat construcția bugetară pentru anul 2026 compatibilă cu un deficit *cash* situat în preajma valorii țintite de Guvern, fără a avea în vedere posibile efecte severe ale războiului din Orientul Mijlociu, cât și eventuale măsuri corelate cu acestea, și alte evenimente imprevizibile.

Execuția bugetară pe primele 9 luni ale anului 2026 a consemnat un deficit de 78,3 mld. lei, reprezentând circa 3,81% din PIB, cu 1,5 pp din PIB mai puțin decât în perioada similară a anului precedent (5,31% din PIB). Această diminuare a deficitului s-a făcut mai ales pe seama veniturilor, care s-au majorat cu 1,23 pp din PIB față de primele 9 luni ale anului precedent, în timp ce cheltuielile s-au diminuat cu 0,27 pp din PIB.

În primele 9 luni ale lui 2026, veniturile bugetare s-au majorat cu 11,9% față de perioada similară a anului precedent, depășind ritmul prevăzut în bugetul inițial (de +11,1%). Dinamica agregată reflectă însă evoluții divergente la nivelul principalelor agregate de venituri. Pe de o parte, execuția reflectă depășiri ale ritmurilor de creștere proiectate prin bugetul inițial la nivelul TVA (+24,8%, față de o țintă de +16,7%), impozitului pe profit (+8,7%, față de +3,6%), impozitului pe salarii și venit (+7,8%, față de +2,4%) și altor impozite și taxe pe bunuri și servicii (+18,3%, față de +4,5%). Pe de altă parte, o dinamică sub așteptările inițiale s-a consemnat pentru accize (+2,4%, față de +8,6%), contribuții de asigurări (+6,8%, față de +8,8%) și venituri nefiscale (-6,8%, față de -2,7%).

În privința cheltuielilor bugetare, în primele 9 luni, execuția a consemnat o creștere cu 5,5% față de perioada similară a anului precedent, sub ritmul prevăzut în bugetul inițial (de +6,9%), dar în accelerare (+0,8% la 6 luni, +2,9% la 7 luni și +4,2% la 8 luni). Evoluții sub ritmurile de creștere prevăzute în bugetul inițial s-au înregistrat în principal la nivelul cheltuielilor de personal (-3,5%, față de +0,3%), subvențiilor (+2,4%, față de +13,8%), altor cheltuieli (-19,5%, față de +3,8%) și cheltuielilor de capital (-11,6%, față de -1,7%). În schimb, depășiri ale ritmurilor de creștere proiectate prin bugetul inițial s-au consemnat mai ales la nivelul cheltuielilor cu dobânzile (+26,8%, față de +20,4%), bunuri și servicii (+9,4%, față de +4,7%) și a celor cu asistența socială (0%, față de -0,7%). Însă, trebuie menționat că execuția lunii septembrie 2026 include pentru prima oară categoria de cheltuieli aferente planului SAFE, cu suma de 6,3 mld. lei (0,31% din PIB), categorie neinclusă în bugetul inițial și pentru care, implicit, nu este prevăzut un plafon.

În aceste condiții, se impunea adoptarea unei rectificări bugetare care să actualizeze nivelurile proiectate ale veniturilor și cheltuielilor (inclusiv stabilirea unui plafon pentru cheltuielile aferente planului SAFE) în raport cu execuția bugetară curentă și cu dinamica macroeconomică (bugetul inițial fiind construit pe ipoteza unei creșteri a PIB real cu 1%, în timp ce datele provizorii pentru primul semestru al anului 2026 indică o contracție a PIB real cu 0,6%). Totodată, conform notelor

de fundamentare care o însoțesc, rectificarea bugetară urmărește și asigurarea fondurilor pentru desfășurarea normală a activității unor ordonatori principali de credite până la finele anului, pentru asigurarea continuității în acordarea medicamentelor, materialelor și prestărilor de servicii cu caracter medical, pentru alte programe și facilități acordate elevilor și persoanelor cu handicap grav și pentru achitarea plăților restante înregistrate în contabilitatea unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, inclusiv a instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul local și a spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale.

Rectificarea bugetară direcționează cele mai mari suplimentări către bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale care crește cu 3,32 mld. lei, în principal pentru echilibrarea bugetului de pensii. Ministerul Sănătății primește, per sold, 72 mil. lei, după suplimentări pentru salarii, unități de primiri urgențe și programe de sănătate, parțial compensate prin reducerea unor fonduri pentru proiecte europene cu execuție scăzută. Separat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate este suplimentat cu 3,22 mld. lei. Ministerul Afacerilor Interne primește 631,6 mil. lei pentru plata pensiilor din decembrie și încadrarea absolvenților Academiei de Poliție, iar Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale beneficiază de 1,47 mld. lei în plus pentru proiecte cu fonduri europene.

În același timp, rectificarea reduce sumele reținute inițial de la mai multe ministere. Mecanismul este prevăzut la art. 21 alin. (5) din Legea finanțelor publice nr. 500/2002, potrivit căruia 10% din creditele aprobate prin legea bugetului au fost reținute și nu au putut fi angajate în primul semestru. Cele mai mari diminuări ale acestor sume reținute sunt la Ministerul Dezvoltării, cu 1,09 mld. lei, Ministerul Transporturilor, cu 560 mil. lei, Ministerul Agriculturii, cu 490 mil. lei, Ministerul Educației, cu 280 mil. lei, și Ministerul Energiei, cu 250 mil. lei. Aceste reduceri nu reprezintă neapărat scăderea netă a bugetelor ministerelor. De altfel, Ministerul Agriculturii primește fonduri suplimentare pentru proiecte europene, chiar dacă i se reduc, în paralel, alte sume reținute. În afara bugetelor ministerelor, bugetele locale primesc, per sold, 2,81 mld. lei, dintre care 2 mld. lei sunt destinate stingerii plăților restante.

În comparație cu bugetul inițial, proiectul de rectificare prevede o diminuare a veniturilor bugetare cu aproximativ 2,8 mld. lei și a cheltuielilor bugetare cu circa 0,3 mld. lei. În consecință, deficitul bugetului general consolidat este stabilit la 130,3 mld. lei, conform metodologiei naționale (*cash*[10]), cu circa 2,5 mld. lei mai mare decât valoarea prevăzută în bugetul inițial. Exprimat ca procent în PIB, nivelul estimat al deficitului BGC rămâne la 6,25% pe fondul majorării proiecției PIB nominal de la 2.045,2 mld. lei în bugetul inițial, la 2.086,3 mld. lei în cea mai recentă prognoză a CNSP.

Principalele modificări operate la nivelul veniturilor bugetare se regăsesc la următoarele categorii:

- *Venituri fiscale*: +6,6 mld. lei, principalele ajustări fiind operate la componentele de:

[10] Metodologia *cash* presupune înregistrarea veniturilor la încasare și a cheltuielilor la plată. Metodologia ESA 2010 diferă de metodologia *cash*, în principal, prin următoarele ajustări: înregistrarea veniturilor și cheltuielilor se face pe bază de angajamente; cheltuielile cu dobânzile sunt înregistrate pe măsură ce se acumulează în timp; achizițiile de echipamente militare sunt reflectate la momentul livrării.

- *Impozit pe profit*: +1,2 mld. lei, reflectând dinamica peste așteptările inițiale a acestui agregat: +8,7% în primele 9 luni, în comparație cu un ritm de creștere de 3,6% proiectat în bugetul inițial. Noua țintă de venituri implică o creștere cu 6,5% față de execuția bugetară a anului 2025, putând fi considerată prudentă în contextul execuției bugetare curente.
- *Impozit pe salarii și venit*: +1,6 mld. lei, reflectând dinamica peste așteptările inițiale a acestui agregat: +7,8% în primele 9 luni, în comparație cu un ritm de creștere de 2,4% proiectat în bugetul inițial. Încasările aferente acestui agregat sunt susținute de încasările din impozitul pe veniturile din dividende de la persoane fizice, urmare a majorării cotei de impozit de la 10% la 16%, și din impozitul pe venitul aferent declarației unice. Noua țintă de venituri implică o creștere cu 5,1% față de execuția bugetară a anului 2025, putând fi considerată prudentă în contextul execuției pe primele 9 luni.
- *Alte impozite pe venit, profit și câștiguri de capital*: +0,9 mld. lei, pe fondul sporului de încasări din impozitul pe veniturile din dividende de la persoane juridice.
- *Impozite și taxe pe proprietate*: -0,23 mld. lei.
- *TVA*: +7,2 mld. lei, reflectând dinamica peste așteptările inițiale a acestui agregat: +24,8% în primele 9 luni, față de un ritm de creștere de 16,7% proiectat în bugetul inițial. Ritmul încasărilor din TVA a fost susținut, pe de o parte, de modificarea cotelor de TVA și, pe de altă parte, de dinamica ridicată a prețurilor (deflatorul PIB a crescut cu +10,9% în primul semestru al anului 2026). Noua țintă de venituri reprezintă o creștere cu 22,1% față de execuția bugetară a anului 2025, putând fi considerată realizabilă, deși optimistă.
- *Accize*: -3,7 mld. lei, reflectând evoluția semnificativ sub așteptările inițiale (+2,4% în primele 9 luni, față de un ritm de creștere de 8,6% proiectat în bugetul inițial) și efectul estimat al măsurii privind scăderea nivelului accizei la motorină. Noua valoare a agregatului de accize corespunde unui ritm de creștere de circa 1% în comparație cu execuția anului precedent, care apare drept prudent în raport cu execuția bugetară curentă.
- *Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii*: +1,5 mld. lei, pe seama evoluției încasărilor din impozitul pe cifra de afaceri realizată de instituțiile de credit și din impozitele suplimentare din sectorul gazelor naturale, la care se adaugă și influența contribuției de solidaritate.
- *Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități*: -1,7 mld. lei, pe fondul evoluției încasărilor din taxele pentru jocurile de noroc, ca urmare a restrângerii activității în domeniul acestora. Revizuirea negativă reflectă evoluția semnificativ sub așteptările inițiale: +7,8% în primele 9 luni, în comparație cu un ritm de creștere de 24,7% proiectat în bugetul inițial.

- *Contribuții de asigurări*: -4,3 mld. lei, reflectând dinamica sub așteptările inițiale a acestui agregat: +6,8% în primele 9 luni, în comparație cu un ritm de creștere de 8,8% proiectat în bugetul inițial. Noua țintă de venituri implică o creștere cu 6,8% față de execuția bugetară a anului 2025, aceasta fiind similară ritmului de creștere consemnat în primele 9 luni ale anului.

- *Venituri nefiscale*: -0,9 mld. lei, în contextul unei diminuări cu 6,8% a acestora în primele 9 luni, față de o diminuare cu doar 2,7% prevăzută în bugetul inițial. Conform MF, această dinamică se datorează evoluției încasărilor la veniturile din dividende de la societăți și companii naționale și din taxa logistică pentru gestionarea fluxurilor de bunuri extracomunitare. Noua țintă de venituri este echivalentă cu o diminuare de doar 4,4% în raport cu execuția anului precedent, fiind relativ optimistă în contextul execuției bugetare curente.
- *Sume de la UE în contul plăților efectuate*: -4,4 mld. lei, reflectând absorbția redusă din execuție. Datele la 9 luni indică o absorbție de 24,4 mld. lei, reprezentând 40% din suma prevăzută în bugetul inițial, respectiv, 43,1% din ținta revizuită descendent.
- *Sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR*: -1,4 mld. lei, sumă care este neclară având în vedere pierderea de venituri asociată jalonului privind Legea salarizării unitare și alte neîndepliniri din PNRR (de exemplu, cererea de plată nr. 3). Datele la 9 luni indică o absorbție de 22,7 mld. lei, reprezentând 61,2% din suma prevăzută în bugetul inițial, respectiv, 63,7% din ținta revizuită descendent. Este de așteptat ca gradul de absorbție a sumelor aferente PNRR, prevăzute în buget, să depindă hotărâtor de gradul de rambursare de către CE a cererilor de plată 5 și 6. Materializarea și altor riscuri în privința absorbției PNRR ar putea conduce la pierderi suplimentare de venituri față de cele prognozate.

Având în vedere rezultatele execuției la 9 luni și evoluțiile istorice ale veniturilor bugetare în ultimul trimestru al anului, țintele revizuite ale agregatelor de venituri pot fi considerate relativ plauzibile, fiind de menționat că nivelul planificat al veniturilor din TVA, veniturilor nefiscale și sumelor aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR apare ca ușor optimist în contextul execuției bugetare curente.

Principalele revizuiri operate la nivelul agregatelor de cheltuieli sunt următoarele:

- *Cheltuieli de personal*: -4 mld. lei, reflectând faptul că acestea s-au diminuat cu 3,5% în primele 9 luni, deși în bugetul inițial fusese proiectată o creștere cu 0,3%. Nivelul revizuit al cheltuielilor de personal implică o diminuare cu 2,1% față de execuția bugetară a anului 2025, putând fi considerat prudent în contextul execuției bugetare curente.
- *Bunuri și servicii*: +2,4 mld. lei, reflectând faptul că acestea s-au majorat cu 9,4% în primele 9 luni, deși în bugetul inițial fusese proiectată o creștere cu 4,7%. Majorarea se regăsește la nivelul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) pentru asigurarea continuității în acordarea medicamentelor, materialelor și prestărilor de servicii cu caracter medical (+3,2 mld. lei), această alocare fiind parțial compensată de reducerea cheltuielilor cu bunuri și servicii în alte componente ale bugetului general consolidat. Nivelul revizuit al cheltuielilor cu bunuri și servicii implică o majorare cu 7,1% față de execuția bugetară a anului 2025, ritm inferior celui de creștere la 9 luni, fiind necesar un control strict al agregatului pentru încadrarea în anvelopa proiectată.
- *Dobânzi*: +3,7 mld. lei, în condițiile în care execuția la 9 luni consemnează o creștere a acestui agregat cu 26,8% față de perioada similară a anului precedent, creșterea programată în bugetul inițial fiind de 20,4%. Suplimentarea cheltuielilor cu dobânzile este determinată și de creșterea randamentului obligațiunilor de stat românești, inclusiv pe

fondul contextului geopolitic tensionat și al instabilității politice interne. Nivelul revizuit al cheltuielilor cu dobânzile implică o majorare cu 27,7% față de execuția bugetară a anului 2025, putând fi considerat prudent în contextul execuției agregatului pe primele 9 luni. Este posibil să existe o ușoară supraestimare a necesarului de plăți cu dobânzile.

- *Subvenții*: -1,2 mld. lei, revizuirea reflectând preponderent economii identificate în execuția acestui agregat la Ministerul Energiei. Diminuarea operată este susținută de faptul că execuția pe primele 9 luni a consemnat o creștere cu doar 2,4% a subvențiilor, în bugetul inițial fiind prevăzută o creștere cu 13,8% față de anul 2025.
- *Asistență socială*: +1,5 mld. lei, reflectând faptul că agregatul a rămas relativ constant în primele 9 luni (0%) față de perioada similară a anului precedent, deși în bugetul inițial fusese proiectată o diminuare cu 0,7%. Nivelul revizuit al cheltuielilor cu asistența socială implică o diminuare cu 0,1% față de execuția bugetară a anului 2025 (ritm apropiat de cel consemnat la 9 luni), putând fi considerat plauzibil în contextul execuției bugetare curente în condițiile unui control strict al agregatului. Menținerea disciplinei în execuția cheltuielilor cu asistența socială este cu atât mai importantă cu cât acest agregat reprezintă circa 29% din cheltuielile proiectate ale bugetului general consolidat, eventuale derapaje putând afecta semnificativ deficitul bugetar.
- *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile post-aderare 2021-2027*: -7 mld. lei, reflectând absorbția redusă din execuție. Datele la 9 luni indică cheltuieli efectuate de 31,2 mld. lei, reprezentând 42,5% din suma prevăzută în bugetul inițial, respectiv, 47% din ținta revizuită.
- *Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR*: -3,5 mld. lei. Datele la 9 luni indică cheltuieli efectuate de 28,1 mld. lei, reprezentând 59,9% din suma prevăzută în bugetul inițial, respectiv, 64,7% din ținta revizuită.
- *Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR*: +3,3 mld. lei. Datele la 9 luni indică cheltuieli efectuate de 13,1 mld. lei, reprezentând 79,4% din suma prevăzută în bugetul inițial, respectiv, 66,1% din ținta revizuită. Este de așteptat ca gradul de absorbție a sumelor aferente PNRR prevăzute în buget (atât componenta nerambursabilă, cât și cea de împrumut), să depindă hotărâtor de gradul de rambursare de către CE a cererilor de plată 5 și 6.
- *Fonduri de rezervă*: 0,2 mld. lei. Sumele se vor distribui ulterior pe categorii bugetare în funcție de necesitățile efective.
- *Cheltuieli aferente planului SAFE*: +6,4 mld. lei. Această categorie de cheltuieli nu a fost inclusă explicit în bugetul inițial, ea apărând pentru prima dată în execuția lunii septembrie 2026 cu suma de 6,3 mld. lei, care reprezintă o execuție aproape integrală a nivelului planificat.
- *Cheltuieli de capital*: -1,9 mld. lei. în condițiile în care execuția la 9 luni consemnează o diminuare a acestui agregat cu 11,6% față de perioada similară a anului precedent, diminuarea programată în bugetul inițial fiind de doar 1,7%. Nivelul revizuit al cheltuielilor de capital implică o diminuare cu 4,5% față de execuția bugetară a anului 2025 și, dată fiind dinamica înregistrată la 9 luni, ar putea reprezenta la nevoie o sursă de ajustare suplimentară a deficitului bugetar

Cheltuielile de investiții publice totale, din surse interne și externe, sunt majorate în planificare cu 6,3 mld. lei (+3,7%) față de nivelul prevăzut în proiectul de buget (modificându-se ca pondere în PIB de la 8%, la 8,2%). În structură, ponderea în PIB a cheltuielilor de investiții publice este formată din:

- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (2,4% din PIB);
- proiecte cu finanțare din asistența financiară nerambursabilă (1,9% din PIB) și din componenta de împrumut (0,9% din PIB) aferente PNRR;
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă (0,1% din PIB);
- cheltuieli aferente planului SAFE (0,3% din PIB);
- cheltuieli de capital (2,4% din PIB) și alte transferuri de natura investițiilor (0,2% din PIB).

În comparație cu bugetul inițial, majorări se regăsesc la nivelul proiectelor cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR (+6,3 mld. lei, reprezentând o creștere de circa 34,3% față de bugetul inițial) și din cheltuieli aferente planului SAFE (+6,4 mld. lei). Aceste creșteri sunt contrabalansate de diminuarea cheltuielilor de capital (-2,8 mld. lei), a proiectelor cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR (-2,8 mld. lei), a proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile post-aderare (-0,5 mld. lei) și a cheltuielilor aferente programelor cu finanțare rambursabilă (-0,3 mld. lei).

Investițiile publice reprezintă un pilon esențial pentru modernizarea infrastructurii și pentru convergența economică a României cu statele dezvoltate din UE, însă acestea nu asigură automat creșterea producției de bunuri exportabile (*tradables*) și nici creștere economică. Totodată, alocările pentru investiții trebuie să țină cont de constrângerile financiare interne și externe, precum și de necesitatea imperioasă de a reduce deficitul bugetar.

Analiza revizuirilor propuse pentru principalele categorii de cheltuieli bugetare reflectă o actualizare a acestora în raport cu execuția bugetară pe primele 9 luni ale anului, fiind prevăzut și un plafon pentru categoria nou introdusă de cheltuieli aferente planului SAFE. Deși agregatul de bunuri și servicii a fost revizuit ascendent, este necesar un control strict al acestuia pentru încadrarea în anvelopa proiectată.

Pe baza coordonatelor revizuite ale construcției bugetare și a evoluțiilor relevate de execuția pe primele 9 luni ale anului, există premise ca deficitul bugetar *cash* din acest an să atingă ținta de 6,25% din PIB, sub rezerva unor riscuri care au fost evidențiate în cadrul analizei.

Privind deficitul *cash* raportul ce va fi prezentat de Ministerul Finanțelor va aduce lămuriri în acest sens. Îndeplinirea angajamentului României de reducere a deficitului în cadrul procedurii de deficit excesiv este judecată prin prisma deficitului calculat după metodologia europeană (ESA), care nu este influențat de amânarea unor plăți deoarece înregistrarea veniturilor și cheltuielilor se realizează pe bază de angajamente. Însă, spre deosebire de execuția *cash*, care este disponibilă lunar, calculul deficitului ESA este definitivat după încheierea anului calendaristic.

O sursă importantă de risc pentru deficitul bugetar din acest an este reprezentată de absorbția fondurilor europene prevăzute în buget, deoarece sumele nevalidate, aferente componentei de granturi, au impact direct asupra deficitului, întrucât cheltuielile efectuate vor rămâne să fie

ROMÂNIA DIRECȚIA GENERALĂ DE ... A BUGETARE MINISTERUL FIN...

acoperite din bugetul național sau alte surse. În ce privește sumele aferente componentei de împrumuturi, acestea se reflectă în deficitul bugetar, indiferent de momentul încasării tranșelor.

La acesta se adaugă și alte riscuri privind obligații bugetare certe sau potențiale, mai vechi sau de dată recentă, cum sunt cele privind drepturile salariale restante ale magistraților sau cele care decurg din procesul intentat statului român de compania farmaceutică Pfizer.

4. Absorbția fondurilor europene

Din rațiuni ce pot fi rezumate la contribuția fondurilor europene, majoritatea nerambursabile, la creșterea economiei reale și implementarea reformelor structurale, precum și la menținerea echilibrelor fiscal-bugetare și financiar-valutare, **CF urmărește în mod sistematic evoluția absorbției acestor fonduri.**

Printr-o a treia revizuire a PNRR, solicitată de România în luna mai 2026 și aprobată de CE în luna iulie 2026, **componenta granturi** a suferit unele modificări prin renunțarea/introducerea de măsuri, însă **alocarea de 13,6 mld. euro a rămas intactă**, în timp ce, prin renunțarea la unele investiții cu risc de nerespectare a termenului de implementare, **suma aferentă componentei de împrumuturi** a fost redusă cu 1,3 mld. euro, **ajungând la 6,5 mld. euro. În consecință, totalul alocărilor PNRR pentru România s-a diminuat la 20,1 mld. euro.**

În privința fondurilor structurale și de coeziune (FSC) nerambursabile din CFM 2021-2027, la finele lunii septembrie 2026, potrivit datelor publicate de MIPE[11], coroborate în condiții de comparabilitate temporală cu cele publicate de MF[12] (*Tabelul 1*), **rata de absorbție efectivă**[13] **a FSC era de 30,8% (Programe Naționale)**[14] **și 27,4% (total Programe Naționale și Regionale)**[15].

[11] https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/

[12] https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/BFN2026_09_30.pdf

[13] Rata de absorbție efectivă reprezintă raportul între rambursările din FSC de la CE și totalul alocărilor aferente. Avansurile din FSC, chiar dacă utilizate, parțial sau total, reprezintă cheltuieli ce urmează a fi (sau nu) validate de CE și nu sunt luate în considerare la calculul ratei de absorbție efective.

[14] **Rata de absorbție efectivă a FSC la data de 30 septembrie 2026 aferente Programelor Naționale de 30,8% s-a calculat prin raportarea rambursărilor de 6,8 mld. euro la alocările UE (exclusiv avansuri) de 22,1 mld. euro pentru aceste programe (https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/). Dacă din cele 8 Programe Naționale se exceptează PO Transport 2021-2027, gestionat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, atât de la alocări, cât și de la rambursările de la CE, la finele lunii septembrie 2026 rata de absorbție a FSC aferente celor 7 Programe Naționale gestionate de MIPE, calculată ca raport între 4,4 mld. euro rambursări de la CE și 17,5 mld. euro alocări, era de numai 25,1%!**

[15] **La data de 30 septembrie 2026,** rata de absorbție efectivă pe total Programe Naționale și Regionale de 27,4% s-a calculat prin raportarea rambursărilor FSC de 8,5 mld. euro la totalul alocărilor (exclusiv avansuri) de 31 mld. euro (https://mfe.gov.ro/stadiul-absorbtiei-fondurilor-ue/).

Tabelul 1: Situația absorbției fondurilor structurale și de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027, la data de 30.09.2026 (mil. euro)					
CFM 2021-2027	**Program 2021-2027**	**2021-2025 Execuția la 31.12.2025**	**Estimări 2026**	**2026 Execuția la 30.09.2026**	**2021-2026 Execuția la 30.09.2026**
Fonduri Structurale și de Coeziune (FSC), din care:	31.024,78	7.300,42	5.840,42	4.237,61	11.538,02
Avansuri din FSC	2.800,74	2.418,92	381,83	379,24	2.798,15
Rambursări din FSC	28.224,04	4.881,50	5.458,60	3.858,37	8.739,87

Sursa: Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană (Balanța Financiară Netă) 30.09.2026, Ministerul Finanțelor; *Stadiul absorbției pentru programele finanțate din Fondurile Europene 2021-2027, aferente Politicii de Coeziune,* 30 septembrie 2026, MIPE.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) include facilitatea MRR aferentă *Next Generation*. Implementarea măsurilor de reforme și investiții prevăzute în PNRR se confruntă cu dificultăți majore și întârzieri semnificative, în contextul în care toate jaloanele și țintele, inclusiv cererile de plată aferente, trebuiau finalizate până la finele lunii august 2026, orice nerealizare transpunându-se în pierderi sau chiar returnări de fonduri[16].

Trebuie precizat că până în luna august 2025, România reușise să obțină aprobarea CE pentru **Cererile de plată 1 și 2**, însumând 5,3 mld. euro (3,6 mld. euro componenta granturi și 1,7 mld. euro componenta împrumuturi). Cererea de plată nr. 2 a fost aprobată în regim de suspendare de plăți[17], reținându-se o sumă de 53 mil. euro din cauza neîndeplinirii a două jaloane pe energie, recuperați parțial în decembrie 2024 (37 mil. euro pe componenta împrumuturi). **Cererea de plată nr. 3,** în valoare de 2,1 mld. euro (exclusiv prefinanțări), transmisă în decembrie 2023, a fost evaluată preliminar în mod pozitiv de CE în martie 2025[18], însă abia în luna iunie 2025 a primit avizul Comitetului Economic și Financiar, plata fiind efectuată la nivelul sumei de 1,3 mld. euro[19]. Diferența de 869 mil. euro (814 mil. euro – componenta granturi și 55 mil. euro – componenta împrumuturi) a intrat sub incidența suspendării de plăți, cauzată de îndeplinirea parțială sau neîndeplinirea unui număr de 6 jaloane[20]. În luna mai 2026, în urma negocierilor cu partea

[16] Până la finele lunii septembrie 2026, doar 52% din jaloane și ținte fuseseră îndeplinite! (RRF Scoreboard – Romania, https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html).

[17] Procedura de suspendare a plăților acordă un termen suplimentar de 6 luni pentru remedierea deficiențelor și îndeplinirea obiectivelor intermediare (https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/COM_2023_99_1_EN.pdf).

[18] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_24_5242

[19] Este de notat că, dacă, de regulă, Comisia Europeană examinează cererile de plată primite de la țările membre într-un interval de circa două luni, după care comunică propunerea de a fi sau nu rambursată, total sau parțial, **cererea de plată nr. 3 din partea României a înregistrat un record negativ, rămânând în stadiul de examinare și plată parțială timp de 18 luni** (decembrie 2023 - mai 2025)!

[20] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_25_1474

română, CE a decis ca din suma de 869 mil. euro, 350,7 mil. euro să fie returnați României, diferența de 458,7 mil. euro[21] reprezentând penalizarea aplicată de CE pentru neîndeplinirea corespunzătoare a jaloanelor privind guvernanța AMEPIP, companiile de stat din energie și transporturi[22].

La mijlocul lunii decembrie 2025, s-a transmis la Bruxelles **Cererea de plată nr. 4** din cadrul MRR, conținând 62 de jaloane și ținte exclusiv pe componenta granturi, ce viza dezvoltarea unor importante sectoare ale economiei[23]. După ce evaluase preliminar, în luna mai 2026, ca fiind îndeplinite satisfăcător toate cele 62 jaloane și ținte[24], în urma avizului favorabil emis de Comitetul Economic și Financiar al Consiliului, la data de 23 iunie 2026, CE a rambursat României suma de 2,25 mld. euro (exclusiv prefinanțări)[25].

Pe lângă resetarea listei proiectelor de investiții finanțate din fondurile PNRR conform criteriilor stabilite, autoritățile din România s-au confruntat cu **problema supracontractării**, ajunsă la 170-200%, aceasta fiind cu circa 20 mld. euro peste limita reală de 21,4 mld. euro. În loc de mecanism de corecție dacă s-ar fi situat într-o marjă de 100-120%, supracontractarea s-a transformat într-un factor distorsionant, complicând selecția proiectelor menținute în PNRR și finanțarea multiplelor lucrări începute, creând presiuni și asupra bugetului de stat, atât în 2025, cât și în 2026.

Potrivit calendarului plăților aferente PNRR efectuate de CE către România în perioada 2021 - iunie 2026, din septembrie 2023 până în iunie 2025, timp de aproape doi ani, cu excepția unei prefinanțări de 288 mil. euro aferentă REPowerEU, România nu a reușit să absoarbă nici un euro din fondurile PNRR! Acest fapt relevă deficitul de capacitate administrativă atât la nivel central, cât și local în urmărirea atingerii țintelor și jaloanelor din PNRR, respectiv pentru realizarea reformelor și implementarea investițiilor, cu respectarea angajamentelor și termenelor asumate[26].

---

[21] https://mfe.gov.ro/decizia-finala-a-comisiei-europene-privind-cererea-de-plata-nr-3-din-pnrr/

[22] Majoritatea jaloanelor și țintelor cu plăți suspendate pot fi îndeplinite în cadrul perioadei de șase luni în care statele membre iau măsuri corective suplimentare, doar o parte limitată dintre acestea conducând la reduceri definitive. Din cele 34 de jaloane și ținte cu plăți suspendate, doar 4 au rămas neîndeplinite în mod satisfăcător la sfârșitul perioadei de suspendare de șase luni, ceea ce arată că, în general, statele membre pun în aplicare măsuri corective în cadrul acestei perioade. În unele cazuri, deși a fost adoptată o decizie de suspendare, aceasta a fost revocată odată cu revizuirea PNRR. La finele lunii septembrie 2026, o sumă de 1,55 mld. euro rămăsese suspendată pentru Bulgaria (445 mil. euro), Spania (198 mil. euro), Malta (38 mil. euro) și România (869,8 mil. euro) (Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of the Recovery and Resilience Facility, COM(2026) 546 final Brussels, 7.10.2026. https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2026/10/15-16/).

[23] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

[24] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/mex_26_1431/MEX_26_1431_EN.pdf

[25] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_26_1431

[26] În contextul dezechilibrelor macroeconomice excesive constatate în cazul României, un raport recent al Comisiei Europene relevă că fără o consolidare fiscală solidă, completată de politici prudente în materie de venituri și de reforme structurale, așa cum sunt prezentate în PNRR și în recomandările specifice de țară din cadrul Semestrului european, România rămâne vulnerabilă la ratele ridicate ale dobânzilor și la schimbările în sentimentul investitorilor. Astfel, se precizează că implementarea proiectelor de investiții prevăzute în PNRR rămâne o provocare, în timp ce punerea în aplicare a reformelor ar contribui la consolidarea competitivității și la reducerea vulnerabilităților

Pe ansamblul PNRR, la finele lunii septembrie 2026, rata de absorbție efectivă (exclusiv prefinanțări) era de 54,9%, pe componenta granturi fiind de 63,8%, iar pe componenta împrumuturi, de 36,4% (*Tabelul 2*).

Tabelul 2: Rata de absorbție efectivă a fondurilor aferente PNRR la data de 30.09.2026

Tip buget	Alocări (mil. euro)	Sume plătite de CE, exclusiv prefinanțări (mil. euro)	Rata de absorbție efectivă (%)
Granturi	13.566	8.654	63,8%
Împrumuturi	6.534	2.377	36,4%
Total PNRR	**20.100**	**11.031**	**54,9%**

Sursa: Comisia Europeană, Ministerul Finanțelor, calcule CF

Potrivit recomandărilor specifice de țară pentru România din cadrul Pachetului de primăvară al Semestrului european 2026, în ciuda eforturilor depuse în 2025, întârzierile recurente în privința punerii în aplicare a programelor UE, inclusiv a PNRR, au indicat deficiențe majore în capacitatea administrației publice de a planifica, organiza și implementa proiecte complexe[27]. De remarcat că una dintre cele șase recomandări se referă explicit la întreprinderea de măsuri în anii 2026 și 2027 pentru asigurarea continuității reformelor și a investițiilor realizate în cadrul PNRR, accelerarea ritmului de implementare a proiectelor din cadrul CFM 2021-2027, respectiv a programelor aferente politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocarea fondurilor către prioritățile strategice și pe flexibilitățile prevăzute în contextul revizuirii politicii de coeziune[28].

Cererea de plată nr. 5 a fost depusă la data de 14 august 2026, incluzând 75 de jaloane și ținte, respectiv 21 aferente reformelor și 54 aferente investițiilor. Valoarea brută a acestei cereri este de 2,8 mld. euro (inclusiv prefinanțări), dar suma netă scontată a fi încasată este de aprox. 2,1 mld. euro, din care 1,65 mld. euro pe componenta granturi și 430 mil. euro pe componenta împrumuturi[29]. Din cauza finalizării în regim de urgență a acestei cereri, există riscul ca neîndeplinirea unor elemente componente esențiale să afecteze îndeplinirea criteriilor aferente unor jaloane și ținte[30], ceea ce va determina CE să aplice decizii de reducere a contribuțiilor financiare, respectiv împrumuturi, cu rambursări efective inferioare sumei scontate de 2,1 mld. euro.

Având în vedere eșecul de a se ajunge la un acord pentru adoptarea Legii salarizării din sectorul public, la începutul lunii octombrie, agenția de rating Moody's[31] a atenționat că acest eșec are

---

macroeconomice (European Commission, In-Depth Review 2026, Romania, DG *Economic and Financial Affairs*, European Economy Institutional Paper338, Luxembourg, 2026).

[27] *Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the economic, social, employment, structural and budgetary policies of Romania* (SWD(2026) 223 final). Brussels, 3.6.2026).

[28] Idem

[29] https://agerpres.ro/economic/2026/08/15/pislaru-romania-a-depus-oficial-vineri-seara-cererea-de-plata-nr-5-din-pnrr--1585170

[30] Guvernul României, *Notă privind stadiul îndeplinirii țintelor și jaloanelor din cadrul Cererii de Plată nr. 5 la data de 13 august 2026.*

[31] https://www.moodys.com/researchandratings/region/romania/042013

consecințe negative asupra profilului de credit suveran al României. Potrivit experților agenției, neadoptarea acestei legi nu se rezuma la pierderea a 770 de mil. euro (0,2 % din PIB-ul din 2025) din fondurile nerambursabile ale UE, ci se răsfrânge asupra profilului de credit al țării. **Impasul politic care a blocat adoptarea acestei legi a îngreunat controlul creșterii cheltuielilor și al costurilor de împrumut, punând în dificultate premisele negocierilor privind bugetul general consolidat pentru anul 2027.**

La finele lunii septembrie 2026, prin intermediul sistemului informatic al Comisiei Europene a fost depusă **Cererea de plată nr. 6,** având o valoare netă de 4,3 mld. euro, plățile finale ale CE urmând a se efectua până la 31 decembrie 2026.

Numai la finele acestui an, în funcție de evaluarea CE privind modul de îndeplinire a jaloanelor și țintelor aferente Cererilor de plată nr. 5 și nr. 6, poate fi cunoscut cuantumul exact al rambursărilor către România, care să permită calcularea ratelor efective de absorbție a fondurilor PNRR, atât pe componenta de granturi, cât și pe aceea de împrumuturi. De asemenea, imaginea de ansamblu a modului de utilizare a fondurilor PNRR, inclusiv a contribuției la dezvoltarea economiei românești, eficienței acesteia, precum și a impactului lor macroeconomic și financiar, va putea fi completată prin estimarea nivelului unor indicatori relevanți, între care cofinanțarea națională, structura acesteia și impactul bugetar pe anul 2026.

După aproape șase luni de criză politică, perioadă în care România a fost guvernată în regim interimar[32], instabilitatea politică, într-un context internațional nefavorabil, a generat costuri interne și externe semnificative în termenii materializării riscurilor intrării în recesiune, deteriorării balanței contului curent, deprecierii monedei naționale, nivelului ratei de absorbție a fondurilor europene, condițiilor restrictive de pe piețele financiare asociate finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice.

Printr-un comunicat de presă din data de 16 octombrie 2026, Ministerul Finanțelor a prezentat **Nota cu privire la situația execuției bugetare la 9 luni 2026[33],** care a consemnat un deficit bugetar de 3,82% din PIB în termeni *cash*, în scădere cu 1,53 puncte procentuale față de aceeași perioadă a anului precedent, veniturile crescând cu peste un punct procentual din PIB, în timp ce cheltuielile s-au diminuat cu 0,5 puncte procentuale din PIB.

În privința PNRR, comunicatul precizează faptul că valoarea sumelor rămase de încasat depinde de validarea cererilor de plată nr. 5 și nr. 6, cu mențiunea că **orice sumă nevalidată din componenta de granturi are impact direct asupra deficitului, întrucât cheltuielile efectuate nu vor mai fi finanțate din aceste granturi, rămânând să fie acoperite din bugetul național sau alte surse.** Se specifică, de asemenea, că sumele împrumutate prin PNRR nu reprezintă venituri bugetare, plățile din această componentă reflectându-se în deficitul bugetar, indiferent de momentul încasării tranșelor.

---

[32] Potrivit art. 110 alin. (4) din Constituție, guvernul interimar îndeplinește numai actele necesare pentru administrarea treburilor publice. Mai precis, conform art. 37, alin 3 din Codul administrativ, guvernul interimar nu poate promova politici noi, nu poate iniția proiecte de lege și nici emite ordonanțe sau ordonanțe de urgență.

[33] https://mfinante.gov.ro/presa-comunicate-de-presa

Referitor la **bugetul pe anul 2026, se precizează că acesta a fost construit pe ipoteza atragerii integrale a finanțărilor PNRR** programate pentru acest an (circa 8 mld. euro, din care 6,5 mld. euro componenta granturi și 1,5 mld. euro componenta împrumut), în corelare cu cheltuielile planificate pentru investiții și reforme. În consecință, încasarea sumelor aferente cererilor de plată nr. 5 și nr. 6 (estimate de MF la o **valoare maximală de circa 6,4 mld. euro**) este determinantă pentru acoperirea cheltuielilor deja efectuate și pentru respectarea țintei de deficit bugetar[34].

Extrem de importantă pentru rectificarea bugetară din 2026 și construcția bugetului pe anul 2027 este corelarea creditelor bugetare destinate proiectelor din PNRR cu tranșele de plată rămase de încasat și cu plățile care pot fi efectiv realizate până la 31 decembrie 2026. Punctele reper **pentru construcția bugetului pe anul 2027** sunt reprezentate de nivelul cheltuielilor curente cu caracter permanent (personal, asistență socială, dobânzi), impactul bugetar al actelor normative adoptate care intră în vigoare sau produc efecte în 2027, diferențele de plată din contractele încheiate în cadrul PNRR, angajamentele legale aferente investițiilor publice aflate în execuție, precum și angajamentele asumate prin instrumentul european SAFE pentru apărare.

În cadrul ședinței de lucru pe tema PNRR desfășurată la Guvern în 23 octombrie[35], principala concluzie desprinsă a constat în necesitatea mobilizării în regim de maximă urgență a tuturor miniștrilor responsabili de îndeplinirea jaloanelor restante, în contextul unor termene extrem de strânse și al riscurilor majore de pierdere a fondurilor. Pentru a răspunde cu celeritate solicitărilor de clarificare din partea CE și a asigura fluxul rapid de date, Guvernul a activat o echipă operativă, cu obiectivul deblocării acestor două ultime cereri de plată menită să identifice rapid punctele critice și să accelereze comunicarea dintre coordonatorii de reforme și instituții[36]. S-a constatat că ministerele cu cele mai problematice jaloane restante din PNRR sunt cele care gestionează marile reforme structurale și proiecte de infrastructură, respectiv Ministerul Transporturilor, Ministerul Energiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii, Ministerul Justiției. Este

---

[34] În realitate, la finele lunii septembrie 2026, **pierderile efective din fondurile PNRR însumau deja 1.230 mil. euro**, provenind din suspendarea de plăți la cererea de plată nr. 3 (**460 mil. euro**) și din penalizarea cauzată de neadoptarea legii salarizării (**770 mil. euro**), la care se pot adăuga și alte pierderi pe seama neîndeplinirii satisfăcătoare a unor jaloane și ținte pe parcursul validării cererilor de plată nr. 5 și nr. 6. Pe de altă parte, **suma de 1.100 mil. euro**, care reprezintă diferența dintre prefinanțarea în cuantum de 1.942 mil. euro a componentei împrumut (13% din valoarea inițială a alocării de 14,9 mld. euro) și valoarea prefinanțării de 845 mil. euro (13% din alocarea finală pentru componenta împrumut în valoare de 6,5 mld. euro), deși nu reprezintă o pierdere propriu-zisă, dacă nu se restituie, este de așteptat să fie inclusă de CE în cuantumul sumei rămase de încasat la cererile de plată nr. 5 și nr. 6, dar fără a mai fi rambursată, pentru că fusese virată României în ianuarie 2022. În consecință, cu mențiunea că nivelul exact al rambursărilor CE urmează să fie cunoscut spre finele anului 2026, în baza datelor existente la acest moment, se poate estima, cu titlu de exemplu, că valoarea scontată de 6,4 mld. euro în urma validării cererilor de plată nr. 5 și nr. 6 este supraevaluată, **cifra reală previzibilă prefigurându-se la un nivel inferior cu cel puțin 1,5-2,5 mld. euro**, în timp ce impactul bugetar se așteaptă să fie semnificativ.

[35] https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/declaratii-sustinute-de-premierul-luca-niculescu-la-inceputul-edintei-extraordinare-de-guvern-din-23-octombrie-2026

[36] Potrivit Programului de guvernare al noului Executiv, în domeniul fondurilor europene este prioritară concentrarea resurselor administrative pe documentarea jaloanelor și țintelor din cererile de plată nr. 5 și nr. 6, o celulă de închidere a PNRR creată la nivelul MIPE și al coordonatorilor de reforme și investiții răspunzând în maximum 5 zile lucrătoare la fiecare solicitare a CE. În cazurile investițiilor nefinalizate prin PNRR, se identifică o sursă alternativă de finanțare (CFM 2021-2027, alte programe europene, BEI?BERD/BM și, în ultimă instanță, bugetul național) (https://gov.ro/fisiere/pagini_fisiere/PROGRAM_DE_GUVERNARE_2026-2028.pdf).

important de precizat că România trebuie să transmită CE toate documentele justificative finale aferente cererilor de plată nr. 5 și nr. 6 până la data de 12 noiembrie 2026, decizia finală a CE fiind prevăzută pentru 20 noiembrie 2026.

În acest context, s-a reiterat că termenul final pentru implementarea investițiilor nefinalizate este 31 decembrie 2026, cu mențiunea că proiectele care nu sunt implementate până la această dată pierd finanțarea din fondurile PNRR și vor trebui finalizate exclusiv din surse proprii ale beneficiarilor, bugetul de stat sau alte surse. În cazul în care aceste proiecte nu sunt finalizate până la 31 decembrie 2026, sumele finanțate din fondurile PNRR plătite beneficiarilor se recuperează proporțional cu gradul de neîndeplinire a indicatorilor asumați[37], ce pot fi de natură calitativă și/sau cantitativă (de realizare și de rezultat fizic sau financiar), în conformitate cu prevederile contractelor/deciziilor/ordinelor de finanțare.

Termenul de depunere a rapoartelor finale de închidere a PNRR de către coordonatorii de reforme și investiții este 30 martie 2027, iar emiterea Raportului final de închidere a PNRR la nivel național are termenul de 30 iunie 2027. În același timp, urmează să se constituie un mecanism unic de monitorizare a obligațiilor post-PNRR (operare, întreținere, indicatori), funcțional până în 2031, an care marchează finalul perioadei de sustenabilitate a proiectelor finanțate, reprezentând, în cazul României, un punct de referință major pentru parcursul consolidării fiscale și atingerea țintelor bugetare și structurale asumate pe termen mediu.

5. Conformarea cu regulile fiscale

Proiectul rectificării bugetare prevede modificarea plafoanelor în termeni nominali pentru indicatorii specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2026, stabiliți prin Legea nr. 42/2026, după cum urmează:

- plafonul nominal al deficitului BGC este majorat cu 2,55 mld. lei, până la nivelul de 130,3 mld. lei;
- plafonul nominal al cheltuielilor totale ale BGC, exclusiv asistența financiară din partea Uniunii Europene și a altor donatori este majorat cu 3,9 mld. lei, până la nivelul de 769.4mld. lei.

[37] Conform Art. 27 alin. (4) din Legea nr. 183/2026, *„Nefinalizarea investiției până la termenul prevăzut la alin. (1)* (31 decembrie 2026, n.n.) *atrage recuperarea sumelor de la beneficiari, proporțional cu gradul de neîndeplinire a indicatorilor asumați, în condițiile art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021, astfel cum a fost modificat prin prezenta lege, și conform prevederilor contractelor/deciziilor/ordinelor de finanțare legal încheiate"* (https://lege5.ro/Gratuit/ge4tinbzgu2di/legea-nr-183-2026-privind-inchiderea-operationala-si-financiara-a-planului-national-de-redresare-si-reziliența). Potrivit Art. 12 din OUG nr. 124/2021, *„Coordonatorii de reformă și/sau investiții sunt responsabili de recuperarea sumelor aferente proiectelor ai căror indicatori nu au fost îndepliniți, având obligația recuperării sumelor plătite beneficiarilor, în conformitate cu prevederile contractelor/deciziilor/ ordinelor de finanțare"* (https://lege5.ro/Gratuit/geydimjzgvytm/art-12-managementul-financiar-al-fondurilor-europene-aferente-mecanismului-de-redresare-si-rezilienta-ordonanta-de-urgenta-124-2021?dp=gq2daniwgvzdiol).

ROMANIA DIRECȚIA GENERALĂ DE APC... BUCUREȘTI MINISTERUL

În ceea ce privește plafonul datoriei publice, conform metodologiei UE, acesta a fost majorat cu ocazia rectificării bugetare până la nivelul de 63% din PIB, față de 62,5% din PIB în momentul elaborării bugetului inițial.

Proiectul de ordonanță a Guvernului privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2026 stipulează derogările necesare de la regulile fiscale instituite de LRFB și redefinește plafoanele agregatelor bugetare în concordanță cu nivelurile prevăzute în propunerea de rectificare.

Opiniile și recomandările formulate mai sus de CF au fost aprobate de Președintele Consiliului Fiscal, conform prevederilor art. 56, alin. (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010 republicată, în urma însușirii acestora de membrii Consiliului, prin vot, în ședința din data de 30 octombrie 2026.

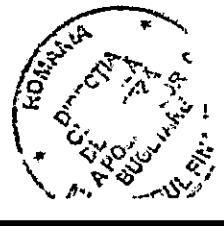
30 octombrie 2026

Președintele Consiliului Fiscal

Acad. Daniel DĂIANU

ANEXE

ANEXA I - Rectificarea bugetară vs bugetul inițial	Execuție 2025	Buget inițial 2026	Rectificare I 2026	R1 - Execuție 2025	R1 - Buget inițial 2026	R1/Execuție 2025	R1/Buget inițial 2026
						%	%
	1	2	3	4=3-1	5=3-2	6=3/1	7=3/2
VENITURI TOTALE	662,698.2	736,532.01	733,696.92	70,998.75	-2,835.09	10.71%	-0.38%
Venituri curente	584,976.4	636,348.06	637,812.33	52,835.89	1,464.27	9.03%	0.23%
Venituri fiscale	323,131.0	357,577.12	364,213.85	41,082.82	6,636.73	12.71%	1.86%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	104,954.5	106,694.98	110,404.40	5,449.95	3,709.42	5.19%	3.48%
Impozitul pe profit	41,011.6	42,480.40	43,692.83	2,681.25	1,212.43	6.54%	2.85%
Impozitul pe salarii și venit	58,822.1	60,250.67	61,831.54	3,009.42	1,580.87	5.12%	2.62%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	5,120.8	3,963.92	4,880.04	-240.72	916.12	-4.70%	23.11%
Impozite și taxe pe proprietate	9,990.6	12,882.35	12,652.16	2,661.53	-230.19	26.64%	-1.79%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	203,774.2	233,285.26	236,535.98	32,761.80	3,250.72	16.08%	1.39%
TVA	133,901.2	156,294.87	163,471.72	29,570.55	7,176.84	22.08%	4.59%
Accize	48,320.0	52,465.72	48,785.63	465.60	-3,680.08	0.96%	-7.01%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	11,652.2	12,177.86	13,669.21	2,017.05	1,491.35	17.31%	12.25%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	9,900.8	12,346.82	10,609.42	708.60	-1,737.40	7.16%	-14.07%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	2,468.4	2,644.46	2,543.34	74.99	-101.12	3.04%	-3.82%
Alte impozite și taxe fiscale	1,943.4	2,070.06	2,077.96	134.56	7.90	6.92%	0.38%
Contribuții de asigurări	208,033.9	226,429.73	222,136.71	14,102.86	-4,293.02	6.78%	-1.90%
Venituri nefiscale	53,811.6	52,341.20	51,461.77	-2,349.79	-879.44	-4.37%	-1.68%
Subvenții	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00		
Venituri suplimentare obținute din digitalizare	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00		
Venituri din capital	1,615.5	1,432.21	1,331.81	-283.67	-100.40	-17.56%	-7.01%
Donații	13.7	2.49	2.48	-11.21	0.00	-81.87%	-0.16%
Sume de la UE în contul plăților efectuate și prefinanțări	39,694.2	60,892.35	56,517.99	16,823.83	-4,374.37	42.38%	-7.18%
Operațiuni financiare	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00		
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat / în curs de distribuire	185.1	0.00	0.00	-185.09	0.00	-100.00%	
Alte sume primite de la UE pentru programele operaționale finanțate în	3,267.2	771.09	1,638.47	-1,628.77	867.38	-49.85%	112.49%

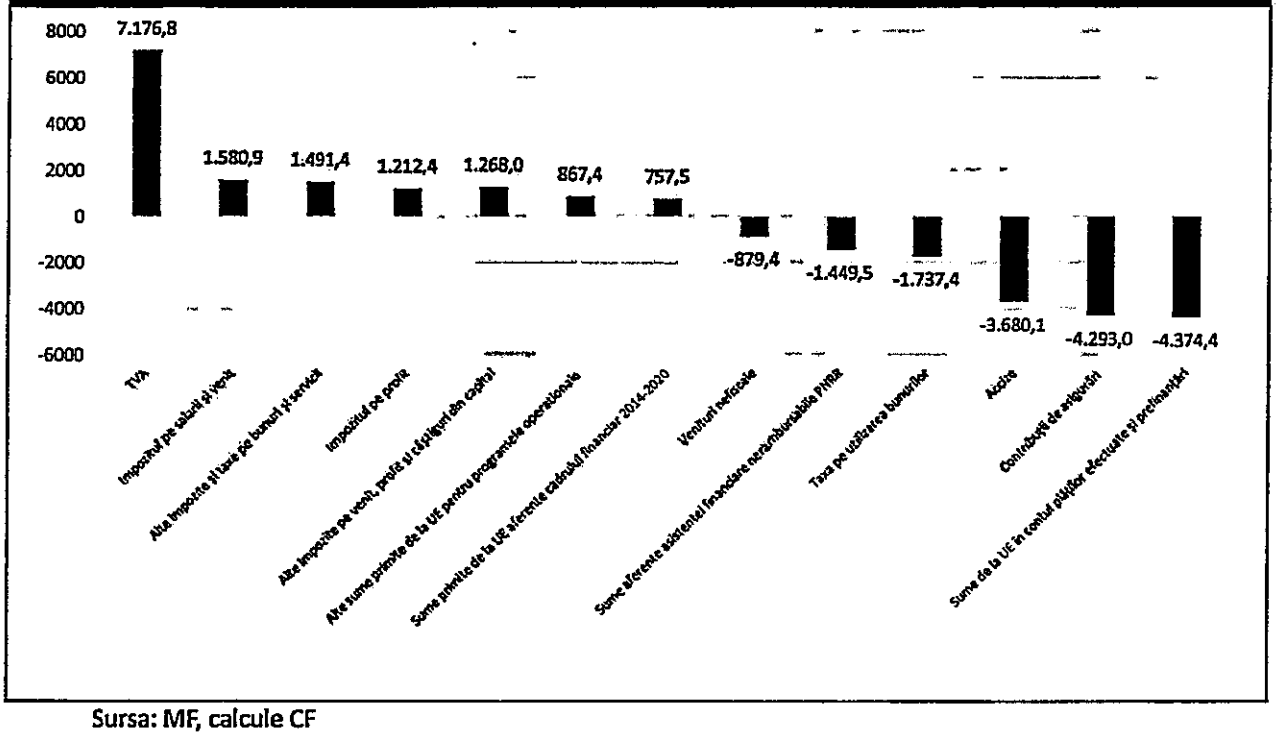

cadrul obiectivului convergenţă							
Sume primite de la UE/alţi donatori în contul plăţilor efectuate şi prefinanţări aferente cadrului financiar 2014-2020	10,014.7	0.00	757.49	-9,257.20	757.49	-92.44%	
Sume aferente asistenţei financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	22,931.4	37,085.81	35,636.35	12,704.96	-1,449.46	55.40%	-3.91%
CHELTUIELI TOTALE	808,731.4	864,283.71	863,996.92	55,265.50	-286.79	6.83%	-0.03%
Cheltuieli curente	744,632.0	798,297.13	793,520.81	48,888.77	-4,776.32	6.57%	-0.60%
Cheltuieli de personal	167,715.9	168,263.64	164,259.02	-3,456.86	-4,004.61	-2.06%	-2.38%
Bunuri şi servicii	100,634.4	105,359.38	107,779.82	7,145.43	2,420.44	7.10%	2.30%
Dobânzi	50,498.2	60,799.59	64,482.50	13,984.26	3,682.91	27.69%	6.06%
Subvenţii	12,553.9	14,286.09	13,141.43	587.49	-1,144.67	4.68%	-8.01%
Transferuri - Total	411,525.7	447,150.19	441,559.22	30,033.52	-5,590.97	7.30%	-1.25%
Transferuri între unităţi ale administraţiei publice	3,730.8	6,057.40	5,433.86	1,703.02	-623.54	45.65%	-10.29%
Alte transferuri	36,611.5	36,772.22	37,701.63	1,090.14	929.41	2.98%	2.53%
Proiecte cu finanţare din fonduri externe nerambursabile	47,211.2	73,466.45	66,428.74	19,217.50	-7,037.71	40.71%	-9.58%
Asistenţă socială	250,878.9	249,212.03	250,666.17	-212.69	1,454.13	-0.08%	0.58%
Proiecte cu finanţare din fonduri externe nerambursabile post-aderare 2014-2020	14,311.4	1,240.31	1,934.37	-12,377.05	694.05	-86.48%	55.96%
Alte cheltuieli	16,313.0	16,932.65	16,096.99	-216.02	-835.65	-1.32%	-4.94%
Proiecte cu finanţare din sumele reprezentând asistenţa financiară nerambursabilă aferentă PNRR	28,748.5	47,017.35	43,522.74	14,774.20	-3,494.61	51.39%	-7.43%
Proiecte cu finanţare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR	13,720.3	16,451.77	19,774.72	6,054.43	3,322.95	44.13%	20.20%
Fonduri de rezervă	0.0	100.00	288.70	288.70	188.70		188.70%
Cheltuieli aferente programelor cu finanţare rambursabilă	1,703.9	2,338.24	2,010.13	306.23	-328.11	17.97%	-14.03%
Cheltuieli aferente planului SAFE	0.0	0.00	6,370.14	6,370.14	6,370.14		
Cheltuieli de capital	67,104.6	65,986.57	64,105.97	-2,998.62	-1,880.61	-4.47%	-2.85%
Operaţiuni financiare	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00		
Plăţi efectuate în anii precedenţi şi recuperate în anul current	-3,005.2	0.00	0.00	3,005.22	0.00	-100.00%	#DIV/0!
EXCEDENT(+)/DEFICIT(-)	-146,033.2	-127,751.70	-130,300.00	15,733.24	-2,548.30	-10.77%	-1.99%

Sursa: MF, calcule CF

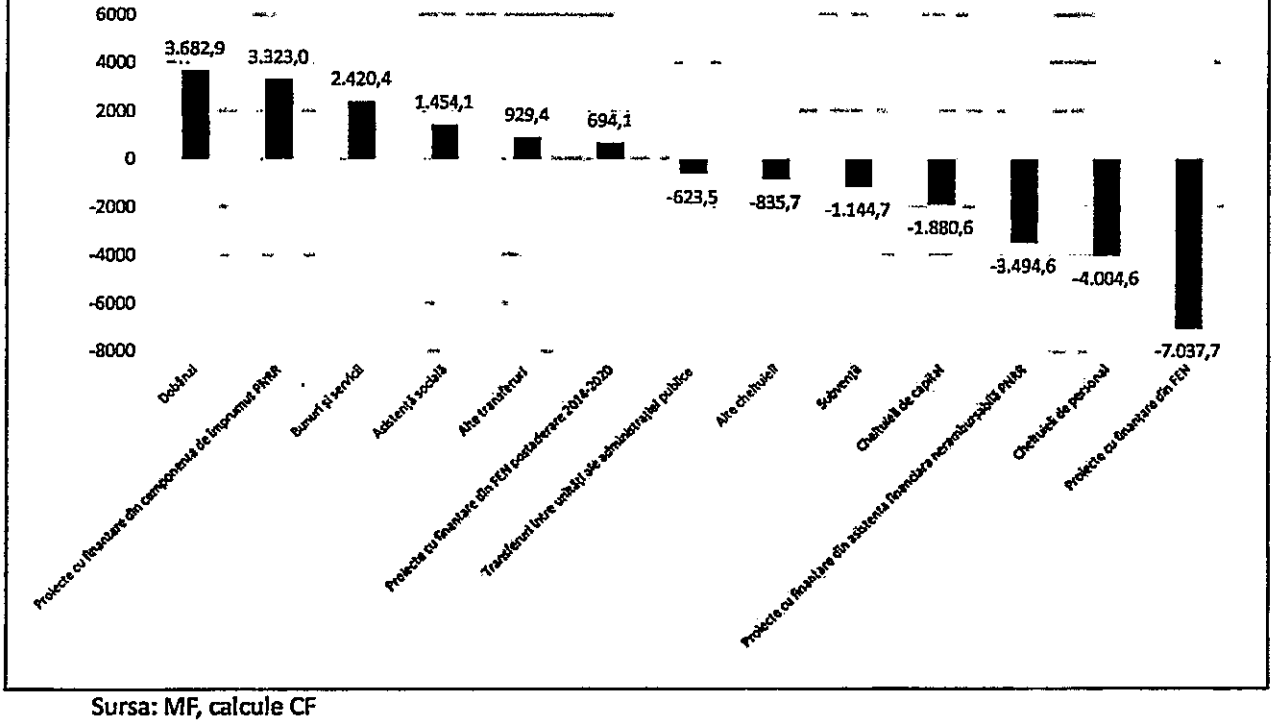
Anexa II

Graficul 1. Principalele modificări ale veniturilor bugetare față de programul inițial (mil. lei)

Sursa: MF, calcule CF

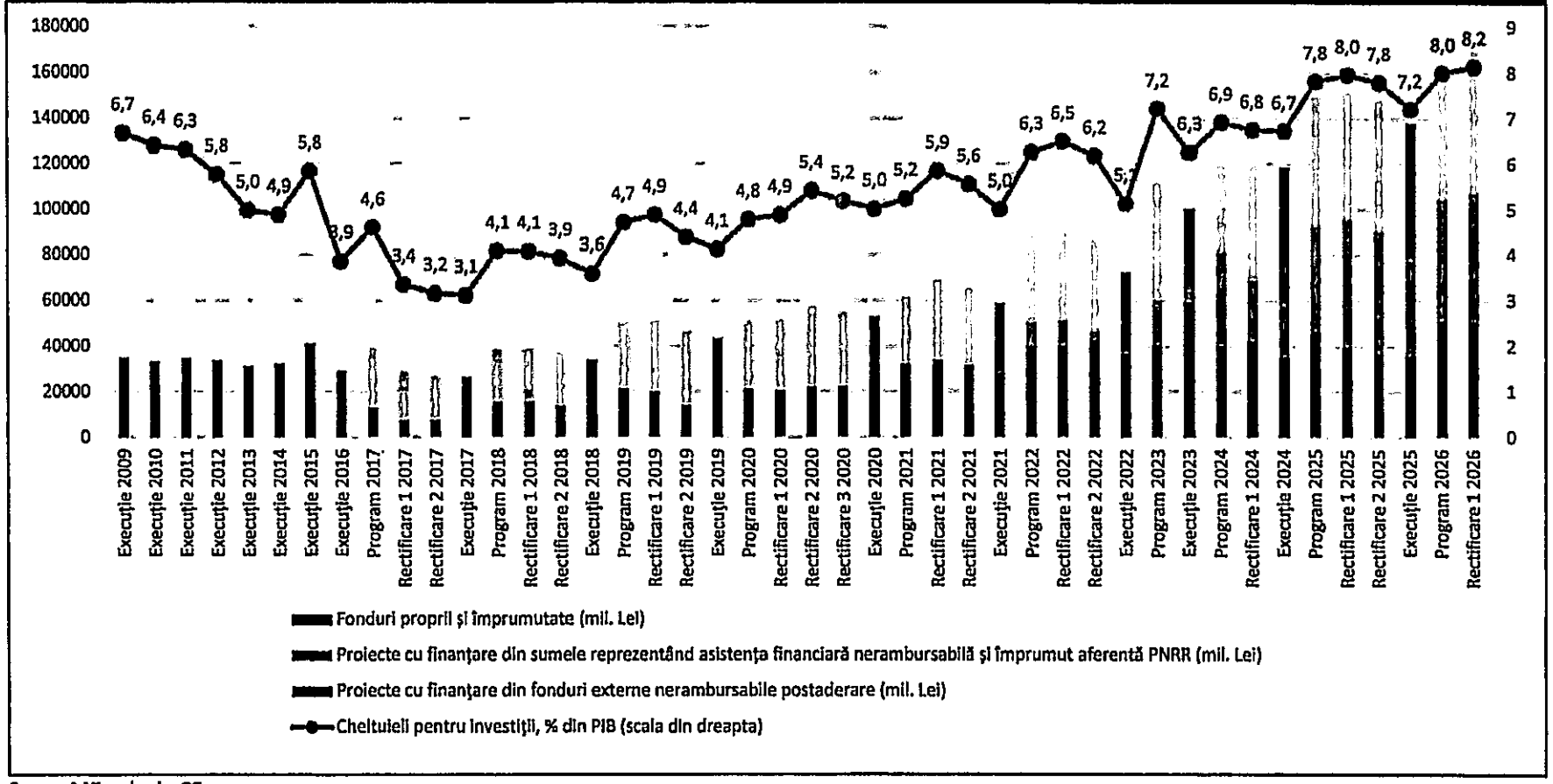
Graficul 2. Principalele modificări ale cheltuielilor bugetare față de programul inițial (mil. lei)

Sursa: MF, calcule CF

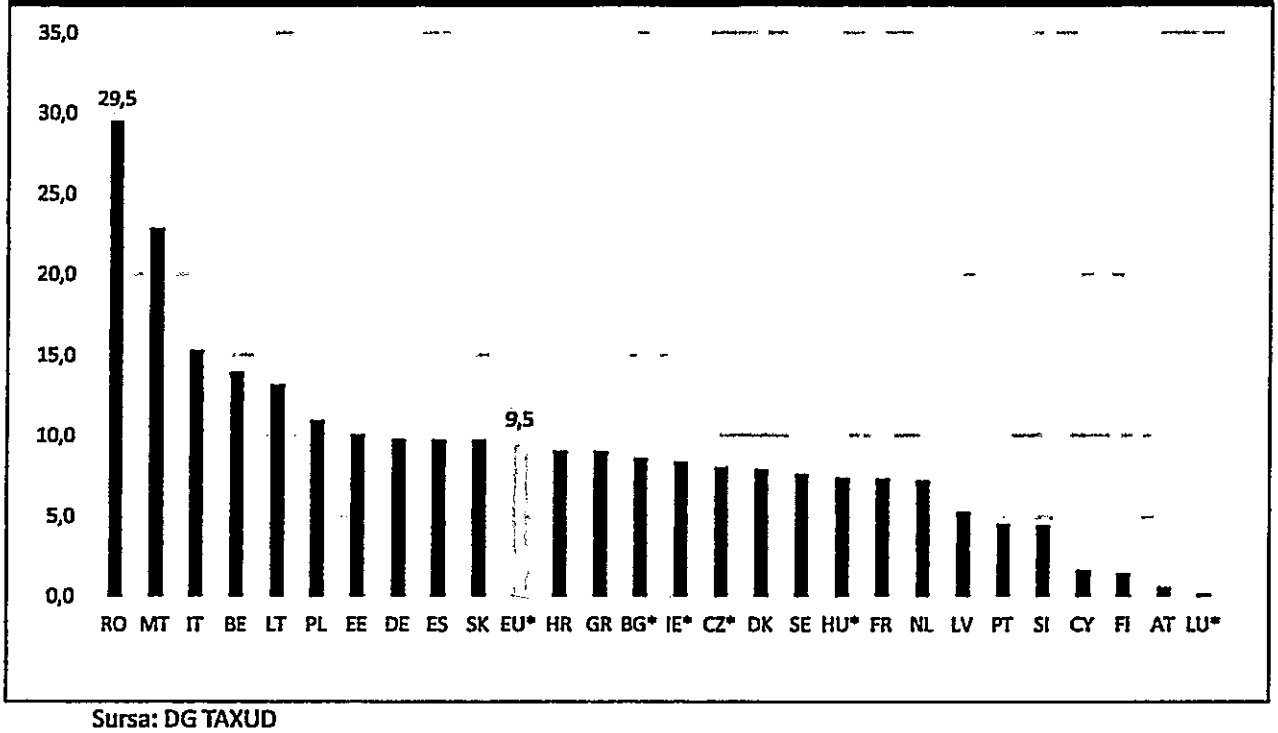
Anexa III

Graficul 3. Evoluţia cheltuielilor de investiţii publice în perioada 2009-2026 - nivel planificat vs. realizări (mil. lei)

Sursa: MF, calcule CF

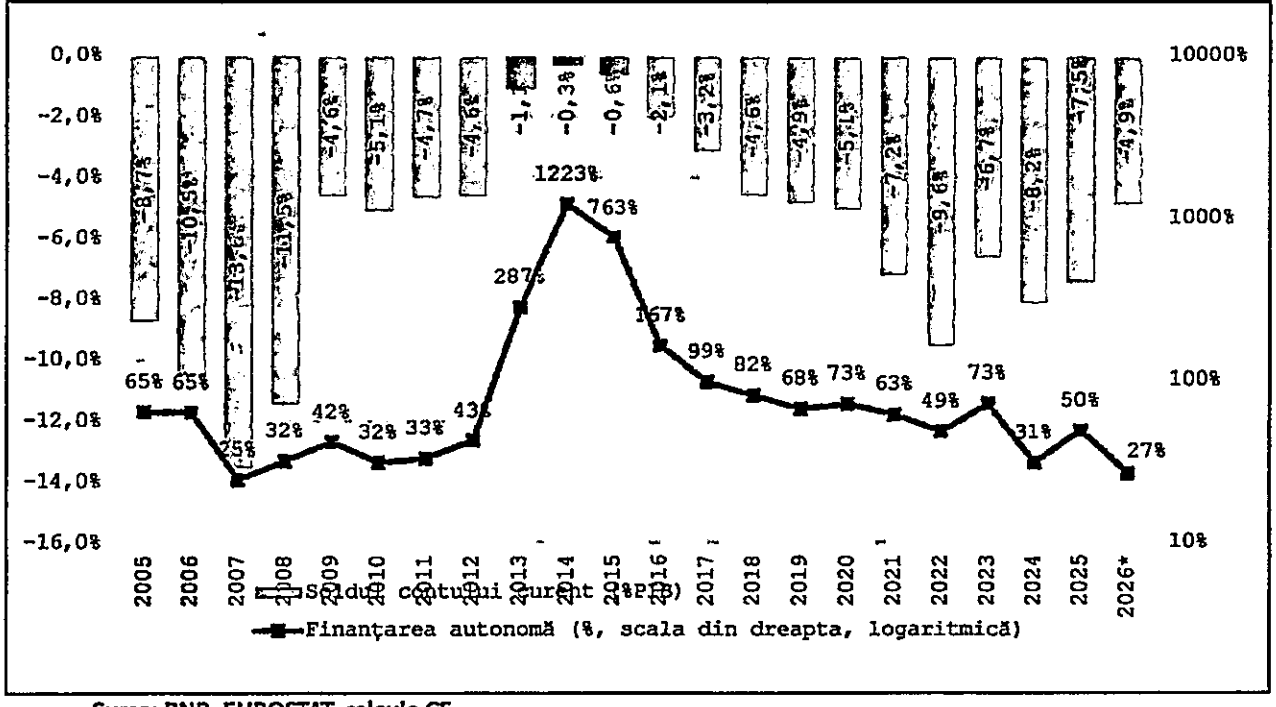
Graficul 4. Decalajul de încasare al TVA în anul 2024 în UE (% din VTTL)

Sursa: DG TAXUD

Notă: Statele cu * nu au date disponibile pentru anul 2024, în grafic este reprezentată valoarea pentru 2023

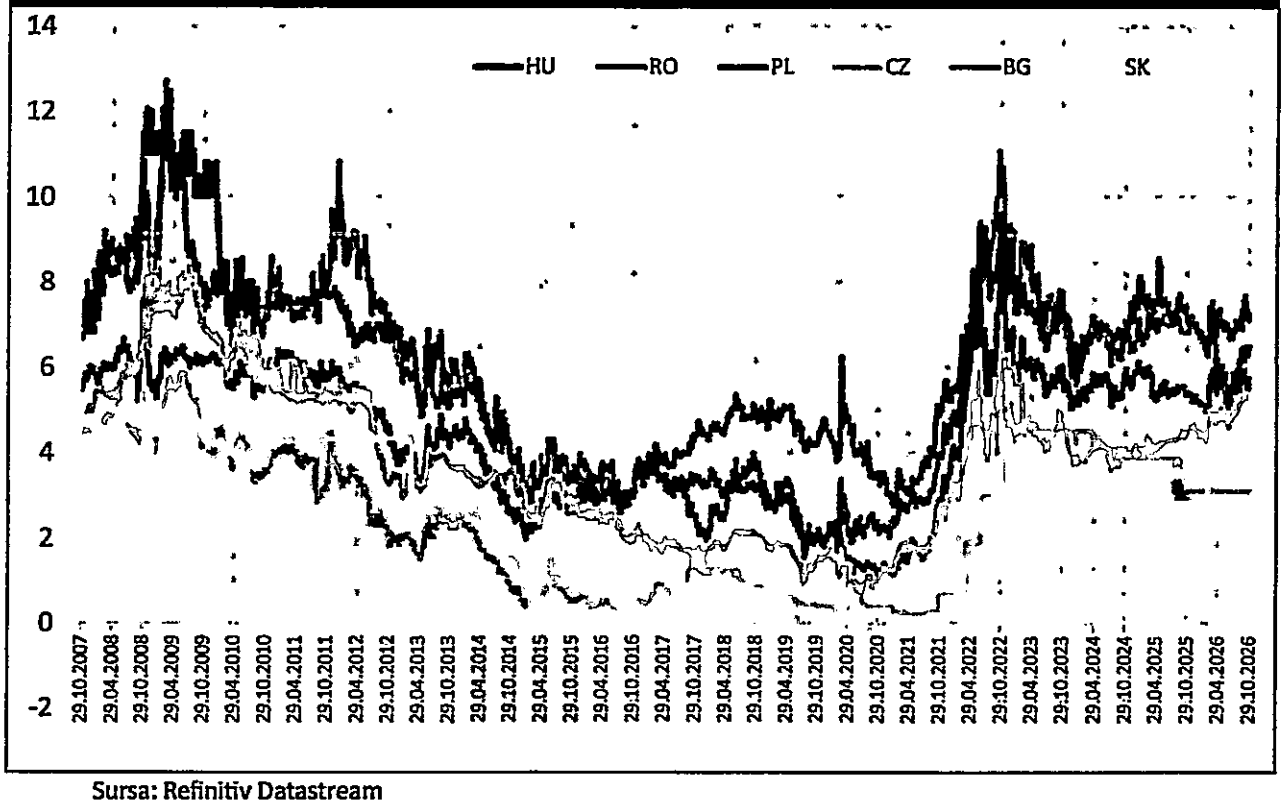
Graficul 5. Soldul contului curent și finanțarea autonomă a acestuia

Sursa: BNR, EUROSTAT, calcule CF

Notă: Datele pentru 2026 sunt până în luna august

Graficul 6. Evoluția randamentelor la obligațiunile de stat, de 10 ani, în România și statele *peers* (%)

Sursa: Refinitiv Datastream